

ΤΟ ΖΑΓΟΡΙ ΜΑΣ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ
ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ & ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

Σίνα 4, 454 44 ΙΩΑΝΝΙΝΑ, Τηλ.: 26510 -74000 ΦΑΞ: 26510 -79286

Διαβάζεται από 2.000 Ζαγορίσιους στην Ελλάδα και σ' όλον τον κόσμο

ΕΤΟΣ ΤΡΙΑΚΟΣΤΟ ΤΡΙΤΟ

ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 381

ΜΑΡΤΙΟΣ

2010

ΚΩΔΙΚΟΣ 2571

ΠΑΣΧΑ 2010

«Ακούονται μακρόθεν ψαλμωδίαί γλυκύτατοι και τρυφεραί ως κλαυθμοί, ως θρήνοι:

«-Δος μοι τούτον τον ξένον!...». Ψάλλουσι... ακολουθώντας την λιτανείαν του Επιταφίου...».

Σχέδιο του Αγήνορα Αστεριάδη για τα Νεοελληνικά Αναγνώσματα, Β' Γυμνασίου, ΟΕΣΒ, Αθήνα 1950.

Βιάστηκε να μας έρθει φέτος το Πάσχα. Πριν καλά καλά τα παιδιά βγάλουν τα «Μαρτίτσια» τους και πριν προλάβουν να γυρίσουν από τα «ζεστά» τα χελιδόνια με τα μηνύματα της Άνοιξης. Και τ' άλλα τα «ξενιτεμένα χελιδόνια» των χωριών μας πότε να προκάνουν να ζεστάνουν τα κλειστά, από τον περασμένο Σεπτέμβρη, σπίτια τους;...

Με την ελπίδα η νοσταλγία τους ν' αποδειχτεί πιο ισχυρή του φόβου από τον πρόωρο ερχομό του φετινού Πάσχα, στέλνουμε σ' όλους τους Ζαγορίσιους θερμές ευχές για ΚΑΛΟ ΠΑΣΧΑ ΣΤΑ ΧΩΡΙΑ ΜΑΣ.

Ήθελε, δεν ήθελε, μας ήφευγε κι ο Φλεβάρης. Το ρολόι του χρόνου και το κυκλογύρισμα της ζωής τον... εξαπέστειλαν.

Μαζί μ' αυτά, τον κατευοώσαμε κι εμείς. Όχι και πολύ ευχάριστα. Μια κατευοώωση συνδέεται με το συναίσθημά μας, εκφράζει αγάπη και καλοσύνη. Κι ο φετινός (Κουτσο) Φλεβάρης δεν μας τα πρόσφερε. Όχι γιατί το πέρασμά του ήταν άγριο, δύσκολο κι ανήλιαγο, δεν είχε καιρικά φαινόμενα, όσο γιατί μας εξαφάνισε το ζεστερό χαμόγελο του ήλιου, ξέχασε να κλείσει τη βάνα τ' ουρανού για να σταματήσει εκείνο το αδιάκοπο, μερόνυχτα, ψιλοβρόχι, με «καπέλο» μια αξεδιάλυτη πυκνή συννεφιά, που «καπέλωνε», ψυχολογικά, την ψυχή μας και τη διάθεσή μας.

Γνωρίσματα του Φλεβάρη, από παλιά. Το επιβεβαιώνει και παλιά παροιμία, που λέει: «**Σου 'πανε Φλεβάρη δρέξε κι αλησμόνησες να πάψεις**». Υπάρχει, όμως κι άλλη μια, που λέει: «**Ο Φλεβάρης κι αν φλεβίσει, καλοκαίρι θα μυρίσει**». Αναμφίβολα, οι καιρικές συνθήκες είναι πάντα ευμετάβλητες, με αποτέλεσμα οι χαρακτηρισμοί και οι εκφράσεις για τις εποχές και τους μήνες του ετήσιου χρόνου να ποικίλουν και να αντιπαρατίθενται.

Ωστόσο, κατά συνήθεια και παράδοση, θεωρούμε Άνοιξη, το έμπα του Μάρτη και τη διάρκειά του, σχεδόν. Ο χειμώνας εξακολουθεί, αστρολογικά, να έχει «**λέγειν**» μέχρι 21 Μάρτη. Κι αυτό, παλιότερα το έχει επιβεβαιώσει, με αποτέλεσμα ο Μάρτης να χαρακτηριστεί πολύ άγρια, σαν: «**Μάρτης, γδάρτης και παλουκοκάφτης**». Αποτελεί, πάντα, πρόβλημα το να βρискεσαι ανάμεσα σε δυο καταστάσεις. Σαν ο Μάρτης ανάμεσα σε χειμώνα κι Άνοιξη. Τίνος να φτιάξεις και τίνος να χαλάσεις; Γι' αυτό κι ο Μάρτης έχει δεχτεί τις πιο αλλοπρόσαλλες επικρίσεις. Έτσι, είναι:

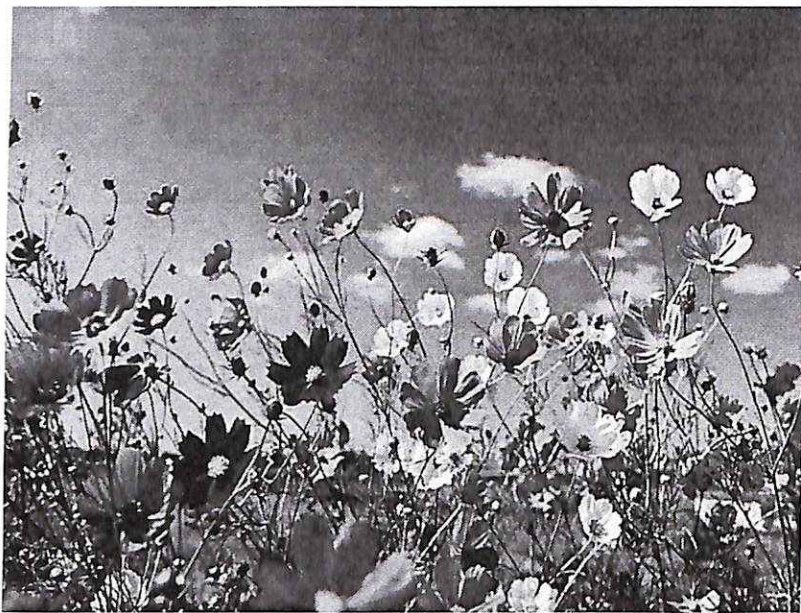
«**Ο μήνας με τα κλάματα και τα χαμόγελα με τα πολλά καμώματα και τα χελιδόνια**».

Ωστόσο, θα πούμε, πως ο Μάρτης έχει έναν «κρυφό άσσο», στο παιγνίδι του. Τον λένε: «**Προσδοκία ή Προσμονή**». Είναι η «Προσδοκία» της Φύσης

Χρνεγράφημα

Πάντα, με την Προσδοκία και την Προσμονή, μιας Άνοιξης

Σταύρου Συκιώτη

και της Ανθρώπινης Κοινωνίας για την «Προσμονή» της μόνης «Εποχική-Γυναίκας» του Χρόνου, της Άνοιξης, που μέρα τη μέρα οι «ωδίνες του τοκετού» της δυναμώνουν και η γέννα καθημερινά ζυγώνει. Το μεγάλωμα της ημέρας, ο ζεστός ήλιος, ο θερμός ανασασμός της γης, κάποιες Αύρας το ζειδωρο χάνι, συμπαραστέκουν στην επίτοκη Άνοιξη.

«**Ο Μάρτης κάνει την αρχή κι ούλα τα δέντρα ανθούνε, και ζευγαρώνουν τα πουλιά και γλυκοκελαδούνε**».

Να υπογραμμίσουμε πως, αυτό το συναίσθημα «Προσδοκίας-προσμονής» για την Άνοιξη, είναι έντονο στον κάθε άνθρωπο, όταν ιδιαίτερα, κάποιες «χειμωνιάτικες» καταστάσεις στη ζωή του, τον προσανατολίζουν στον αστερισμό της Προσδοκίας για κάποιες Άνοιξιάτικες μέρες. Οι χειμωνιάτικες συννεφίες, μπόρες και παγωνιές έρχονται, κατά περίπτωση, στην καθημερινότητά μας. Αναζητούμε, τότε, τα μαγιοβότανα για το ξόρκισμά τους και για ψυχολογική εξισορρόπησή μας, φουντώνει μέσα μας, φυσιολογικά, η προσδοκία για την αναμενόμενη ευχάριστη αντιμετώπισή τους και γενούμαστε, προκαταβολικά, την ηδύτητα αυτής της προσμονής.

Έτσι, η Προσδοκία, όπως και

η συνώνυμή της Ελπίδα, είναι μια εσωτερική δύναμη του ανθρώπου, απ' την οποία ο άνθρωπος αντλεί το σθένος για τη αντιμετώπιση κάθε προβλήματός του. Μια πανοπλία για την αντιμετώπιση οποιασδήποτε μάχης.

«**Με την ελπίδα (προσδοκία) της μεταβολής αντλεί μεγάλη δύναμη ένας δυστυχισμένος**» (Μολιέρους).

«**Όταν διαθέτω την ελπίδα (προσδοκία) μπορώ να παλέψω, ν' αντικρίσω κατάφατσα τη ζωή**» (Μάρτιν Γκραϊν).

Για τη συνταύτιση της προσδοκίας και της ελπίδας, ο **Z. Z. Ρουσσώ**, είπε: «**Η προσδοκία και η ελπίδα γεννήθηκαν διδύμοι**».

Η προσδοκία (ελπίδα) είναι στοιχείο της εσωτερικότητας του ανθρώπου, όπως η χαρά, η λύπη, η ικανοποίηση, η απογοήτευση κλπ.

Παιδί της Προσδοκίας είναι ο «**Πόθος**», που γεννιέται και γιγαντώνεται μέσα μας για να προσβλέπει, μέρα-νύχτα, στην πραγμάτωση του ποθούμενου, του οράματός μας. Έτσι, συμβαίνει να απολαμβάνουμε περισσότερο συγκλονισμό και τη λαχτάρα που γεννά ο πόθος, από τη χαρά του προσδοκούμενου αποτελέσματος. Το είπε άλλωστε και ο **Σαίξπηρ**: «**Με**

περισσότερη ζέση προσδοκούμε κάτι παρά το απολαμβάνουμε». Χαρακτηριστική και μια παροιμία, με την ίδια σημασία για τον άνθρωπο. «**Ζεσταίνεται με την ελπίδα (προσδοκία) και θαρρεί πως έχει γούνα**». Είναι ψυχολογικό το φαινόμενο, να ζει ο άνθρωπος το ποθούμενο κι απραγματοποίητο, στη λαμπυρίζουσα σφαίρα του ονείρου.

Ένα κυκλογύρισμα, σαν αυτό του ετήσιου χρόνου, με τις εποχές του συνοδευόμενες με λιопύρια και παγωνιές, με ανθολούλουδα και κιτρινισμένα δεντρόφυλλα να αρμενίζουν στα ρείθρα των δρόμων, έχει και η ζωή του ανθρώπου. Ο καθένας μας δύσκολα υπογράφει συμβόλαιο ευτυχίας και ευδαιμονίας ή μιας μακρόβιας χαρωπής και ανθοστόλιστης Άνοιξης. Και το χειρότερο, ενώ στον ετήσιο χρόνο η εναλλαγή των εποχών και των γνωρισμάτων τους είναι νομοτελειακά δεδομένα, χρονολογημένα κι' αναμενόμενα, στην ζωή μας, είναι αστάθμητα, συνήθως αναπάντεχα κι απροσδιόριστες οι συνέπειές τους. Οπότε, να θυμηθούμε την αρχαία ρήση του **Θεόκριτου**: «**θαρσείν χρη...**».

Ας μου επιτραπεί να κλείσω το κείμενό μου, ευκαιριακά, με μια αποστροφή για το Ζαγόρι μας.

Δικαιούται κι αυτό να έχει προσδοκίες. Δικαιούται ο κάθε Ζαγορίσιος, να έχει προσμονές για το Αύριο της Ζωής, του Πολιτισμού και της Ιστορίας του. Προσβλέπει σε μια Άνοιξιάτικη Αύρα, πλουμισμένη με χρώματα, ευωδιές και κελαηδήματα, να φρεσκάρει τα ρουμάνια και τα κορφοβούνια του. Ν' αποδώσει τη φθινοπωρινή του «**μελαγχολία**» (για να είμαι επεικής) και να υπερπηδήσουμε τη «**χειμερία νάρκη**» με μια προσδοκία Άνοιξιάτικης Αναγέννησης. **Άμποτε!**

Εύχομαι, χαρούμενες τς άγιες μέρες της Πασχαλιάς. Τότε θα συνορτάζετε με το Μαρτιάτικο φύλλο του «Ζαγοριού μας».

Ιστορικό

ΤΑ ΖΑΓΟΡΟΧΩΡΙΑ, ΟΠΩΣ ΤΑ ΕΙΔΕ Ο ΤΡΥΦΩΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΔΗΣ ΤΟ 1913

Στις 27 Μαΐου 1913 ο Τρύφων Ευαγγελίδης (φιλόλογος καθηγητής του Γυμνασίου Βόλου) εξέδωκε οδηγό της Νέας Ελλάδος, για εδάφη τα οποία αυτή τη χρονιά είχαν απελευθερωθεί από τους Τούρκους και είχαν ενσωματωθεί με τον μητροπολιτικό κορμό.

Ο οδηγός περιλαμβάνει «ιστορική, γεωγραφική, τοπογραφική και αρχαιολογική περιγραφή των νέων Ελληνικών χωρών: Ηπείρου, Θεσσαλίας, Μακεδονίας, νήσων και οδηγός σαφής και ακριβής των ταξιδιωτών και περιηγητών».

Ο Πανωσουδενιώτης κ. Βασίλειος Λαμπρίδης (επίτιμος Αρεοπαγίτης) είχε την καλοσύνη να μου στείλει ένα αντίγραφο του ογκώδους οδηγού (470 σελίδες) με πρόλογο και εκτενή εισαγωγή για τις νεοαποκτηθείσες χώρες (Μακεδονία - Ήπειρος - Νησιά) του Τρύφωνα Ευαγγελίδη.

Στην 34η εκδόρμη του στις νέες χώρες συμπεριέλαβε και τα Ζαγοροχώρια, για τα οποία (σελ. 225-233) γράφει τα εξής: Για την ονομασία της λέξης Ζαγόρι γράφει: «Η λέξη Ζαγόρι κατά τινας μεν είναι Ελληνική σύνθετος εκ του ζυγώρειν εκ του ζυγός, ως καλείται σήμεραν και διακλάδωσιν τις της Πίνδου, η εκ Θεσσαλίας εις Ήπειρον την πρόσβαιν παρεχούσα (πρβλ. όρος Ζάγρος και Ζάγριον παρά Πολυβίω 5, 44, Στράβων 16, 736, Ζάγωρα (Γάζουρον) πόλιν Παφλαγονίας παρ' ανωνύμου, Περίπλους Ευείκινου 24) και όρος κατ' άλλους δε Σλαυική επί ή όπισθεν και γαι όρα όρος και επομένως Ζαγόρι σημαίνει όπισθεν όρους».

Ο Τρύφ. Ευαγγελίδης διαιρεί το Ζαγόρι σε τρία διαμερίσματα: Το Α. το Δ. και το Μέσον με 46 χωριά, τα οποία κατανέμει ως εξής:

Το Ανατολικό περιέχει τα χωριά: Λεοντίτσα (= χ. κλιμακωτόν), το Δοβρίνοβο, την Λάιστα, το Παλαιοχώρι Λαϊστής, την Βοβούσα, το Τσερνέσι (= χ. μέλαν), το Φλαμπουράρι, το Μακρύνον, το Γρεβενήτι, το Δρισενίκο, τα Δολιανά (= χ. φαργαγώδες, πατρίς των Γενναδίων) και το Δραγάι (χ. τερπνόν). Στο Δυτικό περιλαμβάνει τα χωριά: Πάπιγκο, Βιταϊκό, Τσέρβαρη (= χ. βασιλικόν), Άνω και Κάτω Σουδενά (= Στούδεννα = χ. ψυχρόν), την Αρτοίστα, τον

Άγιο Μηνά, το Μεσοβούνι, τα Άνω και Κάτω Ραβένια (= τόπος ομαλός), το Μαυροβούνι και το Αλιζώτ Τσιφλίκι εξ ομωνύμου Πασά). Το Μεσοζαγόριο περιέχει: τους Λιγιάδες, το Καβαλλάρι, τα Καμνιά, τα Καλωτά, το Στολωβό, το Μανασσή, την Τσονδίλα (= θαυμάσιο χ.), το Μπούλτσου, το Σοποτσέλι, τη Δοβρά, το Βραδέτο, το Τσεπέλοβο (= Μαχαιροχώρι), το Σκαμνέλιο, το Καπέσοβο, το Κουκούλι, την Άνω και Κάτω Βίτσα (Βίζιτσα του 1412), το Μονοδένδρι (εξ ου ο αοιδίμος Ριζάρης), τους Νεγάδες, τους Φραγγάδες, το

οποίους διοικούνταν το Ζαγόρι γράφει: «Το Ζαγόρι και προ της κατακτήσεως ακόμη της Κωνσταντινουπόλεως υπό των Φράγκων, διωκείτο δι' ιδίων δημοτικών θεσμών και υπό ιδίων αρχόντων».

Νίκος Θ. Υφαντής

Κατά του ιγ' και ιδ' αιώνα, όταν η Ήπειρος υπαγόταν «υπό τους Δεσπότες της Ελλάδος» περισσότερο το Μέσο και Δυτικό διαμέρισμα, αγωνιζόταν κάτω από δική του σημαία εναντίον των εχθρών που επέρχονταν εναντίον

Κάτω Πεδινά Ζαγοριού (Σουδενά). Η στέγη του Αγίου Αθανασίου (1704).

Λιασκοβέτσι (= Λεπτοκαρυά) και τη Μπάγια (= αδελφός και μαντεία).

Κατά την εποχή που επισκέφτηκε τα Ζαγοροχώρια ο Τρύφων Ευαγγελίδης οι δρόμοι βρισκόνταν σε άθλια κατάσταση. «Οι δρόμοι, γράφει, των Ζαγοροχωρίων είναι άθλιοι, μάλλον προς αποξηραμένους ρυάκας ή χειμάρρους δυνάμενοι να συγκριθώσιν. Ολίγοις εξαιρέσεις υπάρχουσιν εις τα χ. Μονοδένδρι, Τσεπέλοβον, Νεγάδες, Φραγκάδες, Λιασκοβέτς, Δολιανά και Δραγάι. Αλλά και «εκ της αμαξίτου φύσεως μεγάλοι βатаί οδοί, αι χρησιμεύουσαι διά την συγκοινωνίαν των χωρίων προς άλληλοι την αυτήν αθλίαν κατάστασιν παρουσιάζουσιν και τούτο, διότι οι Τούρκοι μόνον περί στρατιωτικών οδών εμερίμων, το δε Ζαγόρι δεν ήτο κέντρον τοιούτου. Ευτυχώς η γενική διοίκησης Ήπείρου ήρξατο ήδη της κατασκευής οδών και συντηρήσεως των παλαιών».

Για τους θεσμούς με τους

της Ήπείρου και σε όλες τις κρίσιμες περιστάσεις πρωταγωνιστούσε, γιατί ήταν φυσικό οχυρό και διέθετε αντρείους κατοίκους που φρουρούσαν τα περάσματα και απέκρουαν τς ξενικές εισβολές.

Η γενναιοότητα των Ζαγορισίων απέδειχθη και σε άλλες περιπτώσεις, όπως εναντίον του αρνησίου Αλβανού Ισαΐμ, ο οποίος το 1380 κατέστρεψε το Ρευνίκιο, αλλά κυρίως εναντίον των επιδρομών των Αλβανών πριν από την Τουρκοκρατία, τις οποίες απέκρουαν πάντοτε νικηφόρα. Το Ζαγόρι είναι το μοναδικό τμήμα της περιφέρειας των Ιωαννίνων που δεν πάτησε αλβανικό πόδι.

Όταν το 1431 αλώθηκαν τα Γιάννινα από τους Τούρκους, από τον Σουλτάνο Μουράτ το Β', οι Ζαγορίσιοι ήρθαν σε διαπραγματεύσεις με τους αντιπροσώπους του Μουράτ και κατόρθωσαν με ειδικές συμβάσεις να διατηρήσουν την αυτονομία τους και την αυτοδιοίκηση της περιοχής τους. Τα προνόμια αυτά οι Ζαγορίσιοι

κατόρθωσαν να τα διατηρήσουν. Αργότερα απετέλεσαν ομοσπονδία, η οποία διατηρήθηκε μέχρι το 1868. Η ομοσπονδία αυτή κατά τον ΙΖ' αιώνα είχε ακμάσει σε πλούτο. Την αποτελούσαν 60 χωριά.

Οι Ζαγορίσιοι κατά τη διάρκεια της Τουρκοκρατίας «διεφύλαξαν αμόλυντον την ελληνικήν καταγωγήν. Εις την χώραν των δεν εγκατεστάθησαν Τούρκοι ουδ' Αλβανοί. Οι δε Ρωμαίοι, Σλαυοί και Βλάχοι, οι οποίοι εισέβαλαν εις αυτήν επί τε των Ρωμαϊκών χρόνων και κατά τον Μεσαίωνα, συν τω χρόνω, εξελληνίσθησαν τελείως, έγιναν ακραιφνέστατοι Έλληνες, απολέσαντες και αυτήν την γλώσσαν των πλην ολίγων τινών εκατοντάδων Βλάχων».

Ο Αλή πασάς, δεν μπορούσε να βλέπει ανεξάρτητο το Ζαγόρι. Σύντονες κατέβαλε προσπάθειες να το κατακτήσει. «Ο σατράπης των Ιωαννίνων και κατακτητής της Ήπείρου, της κυρίως Ελλάδος και μέρους της Μακεδονίας Αλή πασάς κατά τους χρόνους της ακμής του και ότε η ισχύς αυτού εμεσουράνει, ηδώς προσητένιζεν εις την ευδαίμονα αυτήν, την ανεξάρτητον ούτως ειπείν ομοσπονδίαν, η ηθέλησε να κατακτήσει και ταύτην».

Οι Ζαγορίσιοι όμως είχαν υποπτευθεί τους σκοπούς του Αλή Πασά και με διάφορα τεχνάσματα διέφυγαν την κατάκτηση και την καταστροφή και διετήρησαν την ελευθερία τους.

Οι Ζαγορίσιοι είχαν αναπτύξει σε μεγάλο βαθμό τα γράμματα και τις επιστήμες. Γράφει σχετικά ο Τρύφων Ευαγγελίδης: «Τα γράμματα και αι επιστήμαι ήκμασαν μεγάλως εις τα Ζαγοροχώρια. Και εις τούτο συνετέλεσε και ο πλούτος των κατοίκων και τακληροδοτήματα (ελεοθέται)· αλλά και τα πολλά Μοναστήρια, άπερ ήσαν τόσαι εστιάι πνευματικά. Πλείστοι διδάσκαλοι του γένους έτι και νυν εξ αυτών προέρχονται· αλλά και οι πρώτοι πρακτικοί ιατροί (οι καλο-γιατροί) ενταύθα ανεφάνθησαν αυτοφυώς, ως λέγει ο Άνθιμος Γαζής· αλλά το φως της επιστήμης και του πολιτισμού της Ελλάδος εξόντωσεν αυτούς και πολλοί αυτών εγένοντο της θείας του Ασκληπιού τέχνης στήρηροι θεράποντες και καθηγηταί του Πανεπιστημίου».

25η Μαρτίου 1821

Όλη δόξα, όλη χάρη, Άγια μέρα ξεμερώνει.

Ξημέρωσε και φέτος η Άγια μέρα που κάνει τα στήθη μας να φουσκώνουν από περηφάνια και τις ψυχές μας να ευγνωμονούν το Θεό που μας έκανε Χριστιανούς και Έλληνες!...

25η Μαρτίου 1821!

Μ' όρκο βαρύ οι Φιλικόι τη λευτεριά οραματίζονται και το χρυσό της στήνουν θρόνο στων Ελλήνων τις ψυχές, ορκίζοντάς τους να χύσουν το αίμα τους για τη λευτεριά της πατρίδας.

Η μέρα του ξεσηκωμού πλησιάζει. Αρματωλοί και κλέφτες στα βουνά, τα όπλα σηκώνουν ενάντια στον κατακτητή και την υπορροφία του μειώνουν. Δεν τον φοβούνται πια και δεν τον τρέμουν. Γενναία αγωνίζονται στις μάχες και νικούν και τρόπαια στήνουν.

Ω των προγόνων καύχημα, ω της ανδρείας θρύλοι!

Δεν είναι οι χθεσινοί ραγιάδες, των βουνών οι σταυραστοί, μα του Θεμιστοκλή και του Λεωνίδα, του Ιουστινιανού και του Βουλγαροκτόνου οι στρατιώτες, που τον ξεσηκωμό για λυτρωμό του γένους κίνησαν.

Ελλάδα, καύχημα να τούχεις πούχεις τέτοιους λαμπρούς λεβέντες!

Της φιλελεύθερης λαλιάς τα μηνύματα που τόσο πρόσμενες να ακούσεις και δεν άκουγες, κάθε καρυοφυλλιού εκτυροκρότηση, γλυκό σειρήνας τραγούδιμα το κάνει και στα αυτιά σου χαρμόσυνο αχό το φέρνει.

Σκλάβο ήσουν χθες και περιφρονημένη. Των Σαλαμινομάχων και των Μαραθωνομάχων σου τη δόξα, να την ξεχάσεις κόντεψε η Ευρώπη και συχνά σε περιφρόνησε.

Ναι, αλλά τώρα αντιπαλεύει

Κάθε τέκνο σου μ' ορμή

Που ακατάπυστα γυρεύει

Η τη νίκη ή τη θανά.

Ελευθερία ή Θάνατος! Εκατομμύρια φωνές ηχούν σαν στόμα ένα κι απ' το κρασί τ' θάνατο πίνει κι αργομεθό η λεβεντογενιά του '21.

Ο Μάρτης μέσ' την Άνοιξη κι η Άνοιξη σιμά σου σε ντύνει Ελλάδα με ομορφιές. Ευαγγελίζεσαι μαζί με την Παρθένο της λευτεριάς σου το χαρμόσυνο άγγελμα.

Είναι 25 του Μάρτη στα 1821. Είναι η μέρα που βρόντηξε ο αντιλάος «Ως πότε παλικάρια» και μύριοι αετοί δικέφαλοι φτερούγισαν από οπαδών θηκάκια. Φτερούγισαν και πέταξαν πάνω από του Μυστρά το κάστρο, της Σπάρτης το αρχαίο μεγαλείο, της Ολυμπίας το ολοπράσινο τοπίο χάρηκαν και ως της Κορίνθου τον Ισθμό το δυνατό φτερούγισμά τους ακούστηκε.

Στα πέλαγα ξανοίχτηκαν και κάθε άπιστου κι Αγαρηνού καράβι απείλησαν.

Του πνεύματος οι εργάτες, του ξεσηκωμού το δικαίο στην Ευρωπαϊκή κοινή γνώμη μεταφέρουν, σκορπώντας και πάλι το φως της κλασικής παιδείας στον κόσμο, την τρανή πνευματική παράδοση των προγόνων συνεχίζουν.

Λαός και κλήρος στο λαμπρό πολεμιστήριο σάλπισμα προσέρχονται.

Στης Άγιας Λαύρας τη μονή, που η σεβάσμια μορφή του Παλαιών Πατρών Γερμανού, της ανάστασης του γένους τη θεία μυσταγωγία τελεί, όρκο βαρύ θα δώσουν και την απόφασή τους για της πατρίδας τη λευτεριά μπρος στην εικόνα του Χριστού, ελπίδα φτερωμένη θε να κάνουν.

Μορφές ηρωικές, χείμαροι ξεχύνονται σε

Ρούμελη και σε Μοριά, σε Θεσσαλία, Θράκη και Ήπειρο και σε Μακεδονία και νησιά.

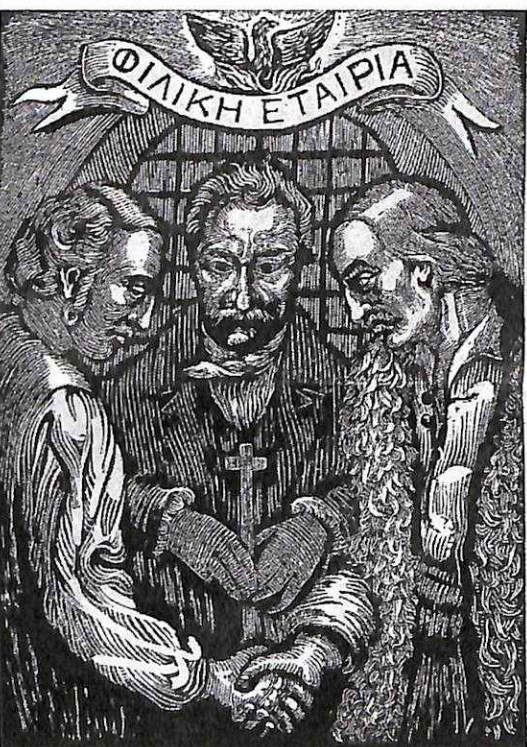
Η επαναστατική φλόγα πυρπολεί και καίει τις καρδιές των Ελλήνων για λυτρωμό, μαραίνει και στάχτη κάνει των αλλήθρησκων και των βαρβάρων κατακτητών την υπεροψία και σκληρότητα.

Άλλο ένα έπος γράφεται στις ιστορίας των Ελλήνων με χρυσά γράμματα.

Ρούλα Ευθυμίου

Μέσα στους φθινοπώρου τις δροσιές και τ' απαλό το φύσημα του αγέρα, ο Γέρος του Μοριά, την Τρίπολη θα πάρει κι η δόξα των Ελλήνων στα μεσοφύρανα θα φτάσει.

Στην Αλαμάνο ο Διάκος, σαν άλλος Λεωνίδα του εχθρού το κύμα πάει να κόψει. Τι κι αν πεθάνει τι κι αν στης νιότης την ακμή η ζωή του σβήσει, γενναίος κι Έλληνας, Ελληνική

απάντηση θα δώσει στο Βρυώνη. «Πάτε κι εσείς κι η πίστη σας μουράτες να χαθείτε. Εγώ Γραικός γεννήθηκα, Γραικός θέλ' αποθάνω».

Στο χάνι της Γραβιάς ο Οδυσσεάς Ανδρούτσος για άλλη μια φορά θα αποδείξει, πως οι Έλληνες δε μάχονται σαν ήρωες, αλλά οι ήρωες μάχονται σαν Έλληνες.

Η χαρά κι η πίκρα μαζί βλασταίνουν. Ετσι και στον αγώνα του '21, δόξα και συμφορά παράλληλα βλασταίνουν.

Η ορμή του κατακτητή θα πέσει με μανία πάνω στην Χίο το νησί. Καταστροφή θα ακολουθήσει.

Τούρκοι διαβήκαν, χαλασμός, θάνατος πέρα ως πέρα! Η Χίος το ολόμορφο νησί μαύρη απομένει ξέρα. Ερμιά παντού!...

Έτσι θα κλάψει τον ξολοθρεμό της Χίου, ο μεγάλος Γάλλος ποιητής Βίκτωρ Ουγκώ.

Μα παράλληλα στων Ευρωπαίων τις καρδιές αισθήματα συμπόνιας και αγάπης για των Ελλήνων το αγωνιζόμενο γένος θα γεννηθούν και οι φιλέλληνες από τις χώρες όλης της Ευρώπης θα σπεύσουν σε βοήθεια υλική και ηθική κι ακόμη σαν τον Λόρδο Βύρωνα και τη ζωή θα δώσουν.

Στο Μεσολόγγι, τώρα αρχίζει μια εποποιία. Στρατιές αμέτρητες Οθωμανών το έχουν αποκλείσει από στεριά κι από θάλασσα και την πνοή του κόβουν.

Στις μάχες που ακολουθούν, δεν είναι τα ταμπούρια τα αδύναμα που του εχθρού συντρίβουν την επίθεση. ΟΧΙ! Είναι των Ελλήνων η χαλύβδινη η ψυχή που προστατεύει την ωραία πόλη.

Είναι οι σκελετωμένες μορφές των αγωνιστών, που αποκλεισμένες από παντού, ωστόσο παραμένουν ελεύθερες!

Είναι οι ήρωες που μένουν ελεύθεροι αν και πολιορκημένοι ως τη στερνή τους έξοδο. Κι ο πόλεμος βαστούσε...

Της Χίου η καταστροφή και του Μεσολογγίου η άλωση δε λύγισαν τους ήρωες τους πείσωσαν.

Τ' αντρεωμένου ο θάνατος δίνει ζωή στη νιότη.

Πέρα στη Χίο πάλι, σκληρή εκδίκηση θα πάρει για τους αδικωφάμενους ο Κανάρης. Ψηλά θ' ανατάξει την Τούρκικη τη ναυαρχίδα στην κόλαση και των απίστων τις ψυχές.

Και σαν το χέρι τ' άτρομο έσπειρε το θάνατο με το δαυλό, το φοβερό το χέρι, ταπεινωμένο και τρεμάμενο μπρος στην εικόνα της Παναγιάς, μετά την επιτυχία της νίκης θε να ανάψει το αγιοκέρι.

Αργότερα μέσ' των Δερβενακίων τα στενά στου Δράμαλη η τρανή στρατιά ξερόφυλλα θα γίνει, που στο ορμητικό φύσημα της ανδρείας λίγων γενναίων, στα πέρατα του κόσμου θα σκορπίσει.

Και να πάλι η Δόξα με στεφάνι δάφνινο, θα στέψει τα όπλα των γενναίων.

Κολοκοτρώνης, Νικηταράς, Πλαπούτας, Παπαφλέσσας, Υψηλάντης και άλλοι είναι οι μορφές που στων ημίθεων το Πάνθεο θα ανέβουν. Κι ο πόλεμος βαστούσε.

Ανάμεσα στους πρώτους πολεμντάς θα πέσει στου Καρπενησιού τα καταράχια ο Μάρκος Μπόταρης, τη δόξα του Σουλίου ξαναζωντανεύοντας. Και σαν των Οθωμανών η λύσσα στων Φαρών το πετρονήσι θα ξεσπάσει, ο αγώνας επικός θα γίνει. Δεν είναι μαχητές αυτοί που μάχονται, μα λιοντάρια. Και δεν αιχμαλωτίζονται τα λιοντάρια, αλλά πεθαίνουν.

Των Σπετσιωτών πρώτη κυρά κι αφέντρα η Μπουμπουλίνα, σαν άλλη Ιφιγένεια, τα πάντα θα δώσει στην Πατρίδα.

Χαράματα με της Αιγύπτου του πασά το γιο, τον ξακουστό τον Ιμπραήμ, η πάλη στο Μανιάκι αρχίζει. Μέσα στο ρόδινο ημερώμα, του ρασοφορεμένου γίγαντα η όψη, του Παπαφλέσσα, γλυκειά είναι και καθάρια και στο σταυρό του μαρτυρίου του ν' αφήσει την πνοή του, που την ανάσταση του γένους θα σημάνει.

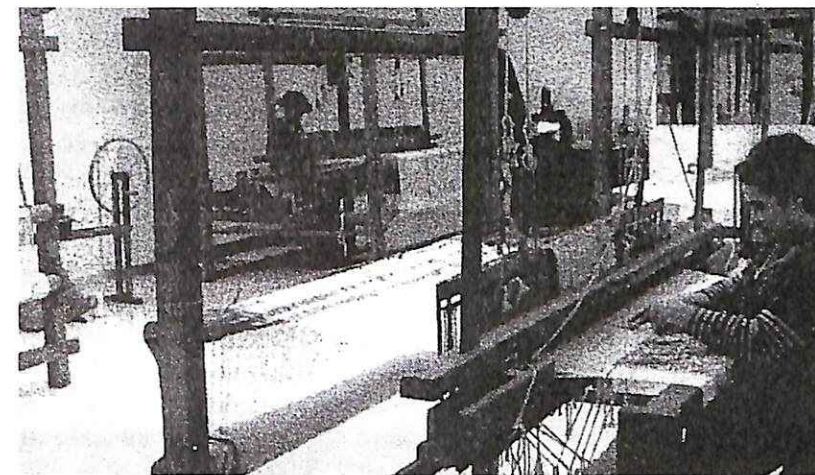
Πέρασαν 189 χρόνια από τότε. Κάθε χρόνο όπως και σήμερα περνούν μπροστά από τη φαντασία μας τα ενδοξότερα γεγονότα της εθνικής μας ιστορίας. Μας συγκινούν και μας αφήνουν διάφορα συναισθήματα στην ψυχή μας.

Το 21 αποτελεί σταθμό της νεότερης ιστορίας με βαθύτερο νόημα και υπέροχο συμβολισμό, γιατί περικλείει τα ιερότερα ιδανικά του Έλληνα την πίστη στην πάτρια θρησκεία και την αγάπη προς την πατρίδα και την Ελευθερία!

Το παράρτημα της Ριζαρείου Χειροτεχνικής Σχολής Μονοδενδρίου στην πόλη των Ιωαννίνων

Στις αρχές του περασμένου χρόνου το παράρτημα του εργαστηρίου της Χειροτεχνικής Σχολής Μονοδενδρίου, που στεγάζονταν για κάποια περίοδο στο Μέκκειο μεταστεγάστηκε στις ιδιόκτητες εγκαταστάσεις της, του οικοδομικού συγκροτήματος της «Ριζαρείου Πολιτείας», επί της Λεωφόρου 9ης Μεραρχίας στα Ιωάννινα έναντι του κολυμβητηρίου της «Λιμνοπούλας».

Στο εν λόγω εργαστήριο εργάζονται απόφοιτες μαθήτριες της χειροτεχνικής σχολής Μονοδενδρίου, οι οποίες διαμένουν στην πόλη των Ιωαννίνων και τα παραγόμενα από την εργασία τους προϊόντα και παραδοσιακά σχέδια, διοχετεύο-

Από το εσωτερικό του εργαστηρίου της Σχολής

νται στην έδρα της σχολής στο Μονοδένδρι. Στη συνέχεια εκτίθενται στο εκεί εκθετήριο της σχολής προς πώληση. Η επέκταση της δραστηριότητας αυτής από τη Ριζαρεία και στην πόλη των Ιωαννίνων, πριν μερικά χρόνια, είχε σαν στόχο την προώθηση και τη διάδοση της παραδοσιακής τέχνης του αργαλειού που τείνει να εξαφανισθεί στην εποχή μας. Συγχρόνως όμως στόχευε και να προσφέρει εργασία και επαγγελματική αποκατάσταση σε νεαρά κορίτσια αλλά και να συμβάλλει στην αύξηση των εσόδων της σχολής.

Από τα επίσημα οικονομικά στοιχεία της Σχολής προκύπτει, πως τα έσοδα της περασμένης χρονιάς ξεπέρασαν το χρημ. ποσό των 127.000 ευρώ. Το οποίο στις μέρες μας δεν είναι καθόλου ευκαταφρόνητο, όταν στην αγορά γενικώς, παρατηρείται σημαντική κάμψη της αγοραστικής κίνησης.

Στο Μονοδένδρι, που παρουσιάζει μια αυξημένη τουριστική κίνηση, οι επισκέπτες βρίσκουν την ευκαιρία ν' αγοράσουν από το εκθετήριο-πωλητήριο της Ριζαρείου, που βρίσκεται στην κεντρική πλατεία του χωριού, ένα ενθύμιο, κάποιο χρήσιμο δώρο για φιλικά τους πρόσωπα. Μπορούν να επιλέγουν από τα ωραία κεντήματα του αργαλειού αλλά και τα κεντήματα χειρός.

Οι τιμές είναι προσιτές για όλα τα βάλαντια. Παράλληλα έχουν τη δυνατότητα να κάνουν και παραγγελίες για αγορές μεγαλύτερης αξίας προϊόντων, όπως κουρτίνες, σετ τραπεζαρίας κ.λπ. οι οποίες εκτελούνται και παραδίδονται σε σύντομο χρονί-

κό διάστημα σε άριστη ποιότητα και χαμηλότερες τιμές του εμπορίου, δεδομένου ότι η σχολή δεν είναι μια οποιαδήποτε κερδοφόρος επιχείρηση. Από πέρσι άρχισε και η παραγωγή χειροποίητων χαλιών σε φανταστικά σχέδια, που γίνονται από έμπειρες τεχνήτρες του είδους, δεδομένου ότι η τεχνική αυτή σταμάτησε στην περιοχή του Ζαγορίου, ύστερα από το κλείσιμο της Λαμπριαδείου Σχολής στα Άνω Πεδινά.

Γενικά η Ριζαρεία Χειροτεχνική Σχολή που λειτουργεί από το 1979 στο Μονοδένδρι προσφέρει τεράστιο κοινωνικό και πολιτιστικό έργο με κύριο σκοπό τη διατήρηση των παραδοσιακών τεχνών του αργαλειού, του κεντήματος, της ταπιτουργίας, της ραπτικής και της κατασκευής μικρών διακοσμητικών αντικειμένων από αποξηραμένα φυτά και άνθη. Οι συνθήκες λειτουργίας της σχολής είναι άριστες καθώς και η διαδικασία της επαγγελματικής τους κατάρτισης γίνεται άρτια από το έμπειρο προσωπικό της σχολής. Η περίοδος της μαθητείας είναι διετής και καταβάλλεται παράλληλα εκπαιδευτικό μηνιαίο επίδομα 88 ευρώ για το πρώτο έτος και 147 ευρώ για το δεύτερο.

Η σχολή διαθέτει λεωφορείο για τη διακίνηση των μαθητριών και του προσωπικού. Μετά τη λήξη της διετούς μαθητείας όσες εκ των αποφοίτων μαθητριών το επιθυμούν μπορούν να μείνουν στη σχολή και να ενταχθούν στη δύναμη των εργαζομένων, όπου θα εργάζονται «φασόν» στα διάφορα τμήματα των εργαστηρίων της σχο-

λής στο Μονοδένδρι ή τα Ιωάννινα κατά την εκπαίδευσή τους.

Μπορούν ακόμα να εργάζονται και κατ' οίκον με εξασφαλισμένη τη διάθεση της παραγωγής από την εργασία τους, η οποία παραδίδεται στη σχολή για τα περαιτέρω.

Απαραίτητη προϋπόθεση μετά την ένταξή τους στην εργατική τάξη είναι η ασφάλισή τους στο ΙΚΑ με όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις, που προβλέπει η σχετική νομοθεσία με την εγγύηση πάντα της Ριζαρείου Σχολής, η οποία στην προκείμενη περίπτωση είναι και ο εργοδότης τους.

Για κορίτσια, που θα ήθελαν ν' ακολουθήσουν μια τέχνη, άσχετα με τις γραμματικές τους γνώσεις, η Ριζαρεία Χειροτεχνική σχολή είναι η καλύτερη ευκαιρία, που εγγυάται τη σίγουρη, επαγγελματική τους κατάρτιση και την αποκατάστασή τους στη συνέχεια στο χώρο της εργασίας.

Στην εποχή μας η εξεύρεση εργασίας μέρα με την ημέρα καθίσταται πιο δύσκολη και αποτελεί πλέον ένα από α σοβαρότερα και διεισπύτα προβλήματα της κοινωνίας μας.

Μια σωστή επιλογή, όπως αυτή με τη Ριζαρεία Χειροτεχνική σχολή θα βοηθούσε, οπωσδήποτε μια άνεργη νέα να βγει από αυτό το αδιέξοδο και ν' απαλλαγεί από το άγχος της αναζήτησης μιας εργασίας.

Για όσες ενδιαφέρονται

Επ' ευκαιρία, για όποια νέα ενδιαφέρεται για τη Ριζαρεία Χειροτεχνική σχολή, μπορεί να επικοινωνήσει με τη διεύθυνση της σχολής στο Μονοδένδρι για περισσότερες πληροφορίες. Το τηλέφωνο της σχολής είναι 2651071382. Ακόμη μπορεί να επισκεφθεί και τα εργαστήρια της σχολής για να διαπιστώσει εκ του σύνεγγυς τον τρόπο λειτουργίας των εργαστηρίων και τις εκεί επικρατούσες συνθήκες διαμονής των εργαζομένων. Το εργαστήριο των Ιωαννίνων, έχει πρόσβαση και από την οδό Μαρίας Κοτοπούλη στο οικοδομικό συγκρότημα της «Ριζαρείου πολιτείας».

ΣΑΒΒΑΣ ΘΕΟΔΩΡΟΥ

ΜΙΑ... ΠΙΚΡΗ ΑΦΙΕΡΩΣΗ

Το παρακάτω, ωραίο, ποίημα της Μαρίας Μαρκαντωνάτου, το αφιερώνουμε σ' όλα τα κλειστά (τα 44 από τα 46...) σχολεία του Ζαγορίου, αυτής της δασκαλομάνας μικρής περιοχής που έσπειρε και πότισε με γράμματα ολόκληρη την Ελλάδα, στέργα σήμερα. «Ορέ αίντε να χαθούμε»,..... θα φώναζε αν μπορούσε ο γιος της Καλόγριας και δεν θα είχε άδικο.

Στο υπόγειο του σχολείου

Το σχολείο μας με τον πέτρινο περίβολο και τις κουκουναριές ελλείψει παιδιών καλάντησε κοινοτικό γραφείο και τελευταία χρησιμεύει μόνο για κεντρικό εκλογικό.

Τα θρανία, οι πίνακες η βέργα της δασκάλας στοιβάχτηκαν όπως-όπως στο υπόγειο μαζί και το Αναγνωστικό η Ιστορία τα κάδρα των Αγωνιστών.

Εκεί πλέον κρύβονται Και σχεδιάζουν Ο Ρήγας, ο Κολοκοτρώνης η Μαντώ.

Αν τύχει και περάσεις νύχτα θ' ακούσεις ψιθυρους, βουητό κάτι σαν αντάρα «ορέ άί να χαθούμε» του Καραϊσκού το θυμό.

ΜΑΡΙΑ ΜΑΡΚΑΝΤΩΝΑΤΟΥ Σκάλα μυστική, 2004

ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΠΑΠΑΖΟΓΛΟΥ: Η ΖΑΓΟΡΙΣΙΑ ΕΥΕΡΓΕΤΙΔΑ

Πολύ συγκινητικοί είναι οι στίχοι του τραγουδιού «Σύρα», που ο Μ. Βαμβακάρης αφιέρωσε στην ιδιαίτερη πατρίδα του τη Σύρο:

«Μ' έβγαλες από τα σπλάχνα σου, μέσα από την καρδιά σου και ξακουστό σου το έκανα πατρίδα μου, Σύρα μου το όνομα σου...».

Έτσι ο Μ. Βαμβακάρης «ξοφλάει» το «χρέος» προς την πατρίδα μας, που πρέπει ο καθένας με τον τρόπο του να το «ξοφλήσει».

Η δική μας ιδιαίτερη πατρίδα, το Ζαγόρι, είναι τόπος μακρινός, δύσκολος και σκληρός... Τόπος με μεγάλες αντιθέσεις, με τα βουνά και την πέτρα να κυριαρχούν... Τόπος φτωχός και άγονος... ταυτόχρονα όμως τόπος πανέμορφος και γοητευτικός.... Γι' αυτό και όλοι μας τον αγαπάμε, τον πονάμε και προσπαθούμε να τον στηρίξουμε με όποιον τρόπο μπορούμε... Ακόμη κι αν ζούμε μακριά του, κι ίσως τότε περισσότερο, γιατί η νοσταλγία και ο πόνος της ξενιτιάς είναι πιο έντονος.

Από παλιά ακόμη Ζαγορίσιοι και Ζαγορίσιες προσέφεραν πολλά σ' αυτόν τον μικρό τόπο, με τη

χρηματοδότηση έργων κοινής ωφελείας και με άλλους μικρό τόπο, με τη χρηματοδότηση έργων κοινής ωφελείας και με άλλους τρόπους. Σαν Ζαγορίσιες ειδικά πρέπει να είμαστε περήφανες για μια γυναίκα, που τίμησε και στήριξε το Ζαγόρι, την Αγγελική Παπάζογλου (1810-1891). Καταγόταν από το Σκαμνέλι και χάρη στην αγάπη της για τον τόπο της έκανε έργα κοινής ωφελείας στο Ζαγόρι και στα Γιάννενα. Επισκεύασε δρόμους σε διάφορες περιοχές της Ηπείρου, ανακαίνισε την εκκλησία της Αγίας Αικατερίνης και έδωσε το σπίτι της στα Γιάννενα για τη δημιουργία υφαντικής σχολής για φτωχά κορίτσια. Μετά το θάνατο της δόθηκαν διάφορα ποσά για εκκλησίες και μοναστήρια, για την κατασκευή και τη συντήρηση δρόμων και γεφυριών, για τη συντήρηση δημοτικού σχολείου και για τη δημιουργία βιβλιοθήκης στο Πανεπιστήμιο Αθηνών με την αγορά βιβλίων. Η «Σκάλα της κυρ Αλεξάνδρας», που αποτελεί τη φυσική είσοδο της χαράδρας του Βίκου προς τα γύρω χωριά του κεντρικού Ζαγορίου, καθώς και για τις πηγές του ποταμού Βοϊδομάτη, κάτω από τα χωριά

Αρίστη και Πάπιγκο, οφείλει τη σημερινή της μορφή, με τα καγκέλια, τους αρκάδες, τις λαξευμένες ποταμίσιες πέτρες, σε δικό της κληροδότημα, από την περιουσία του συζύγου της Α. Παπάζογλου στα τέλη του 19ου αιώνα, με σκοπό να εκτελούνται κοινωνικά έργα στη Βίτσα και στο Ζαγόρι. Η σκάλα αυτή αποτελούσε το βασικό οδικό άξονα από τα Μεσαιωνικά χρόνια ως τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο για τα χωριά του Ζαγορίου και τους ταξιδεμένους Ζαγορίσιους στο πολυθρήλητο ταξίδι τους από και προς τα ξένα. Η Α. Παπάζογλου όρισε επίσης να δίνονται χρήματα κάθε χρόνο στο νοσοκομείο Χατζηκώστα των Ιωαννίνων στους αρρώστους με χρόνιες ή σοβαρές νόσους, καθώς και στους άπορους της πόλης.

Η Αγγελική Παπάζογλου δεν είχε παιδιά και όταν πέθανε τάφηκε στην εκκλησία της Αγίας Αικατερίνης Ιωαννίνων, την οποία και είχε ανακαινίσει. Η Αγία Αικατερίνη, άλλωστε, είναι μια ιστορική εκκλησία της πόλης και σύμφωνα με την παράδοση στο πλάτωμα μεταξύ Αρχιμανδρείου και Αγίας Αικατερίνης πουλήθηκαν μετά την Έξοδο του Μεσολογίου το 1826 πολλές Μεσολογγίτισσες σαν σκλάβες.

Γενικά η Ζαγορίσια γυναίκα ήταν πολύ σημαντική στην κοινωνία του Ζαγορίου. Ήταν αυτή που ουσιαστικά κρατούσε τις λεπτές ισορροπίες στην οικογένειά της και στην τοπική κοινωνία. Περήφανη και σοβαρή, αλλά όχι απρόσιτη... Όμορφη σαν την Φεγγαροπρόσωπη του τραγουδιού... Νοικοκυρά, αλλά ταυτόχρονα πρώτη στην εκκλησία, στις φιλανθρωπίες, στα πανηγύρια, να χορεύει φράσια και Πάπιγκο... Ενδεικτικό της θέσης και της αξίας της Ζαγορίσιας είναι το ιστορικό τραγούδι «Η ληστεία του Σκαμνελίου». Το 1880 η συμμορία του Αποστολάκη, φτερό της μεγάλης συμμορίας των Νταβελαιών, πάτησε το Σκαμνέλι και το «λειμούριαξε». Πήραν σκλάβους τη νύφη του Μπολονάση και τη γυναίκα του γιατρού Δ. Φραγκούλη, με το παιδί της το Θεοφάνη πέντε χρονών. Η συμμορία των Νταβελαιών έγινε ο τρόμος των Ζαγορίσιων και πολλές αρχοντικές οικογένειες του Ζαγορίου άρχισαν να φεύγουν

για τα Γιάννενα. Αυτήν την ιστορία αφηγείται πολύ παραστατικά το τραγούδι:

«Τρία πουλιά μαύρα πουλιά, μουρ Μπολονάσaina, ψηλά στον Κουκουρούτζου, κυρά Φραγκούλαινα, τόνα τηράει τα Γιάννινα και τ' άλλο του Ζαγόρι, του τρίτου του καλύτερου μοιρολογάει και λέει:

Μας ήρθε η Άνοιξη πικρή, του καλοκαίρι μαύρο, μας ήρθε κι ο χινόπωρος βαρύς φαρμακωμένος. Κι οι κλέφτες κάνουν σύναξη, αυτοί οι Νταβελαιόι, για να πατήσουν τα χωριά, τρία κεφαλοχώρια, τη Βίτσα, του Τσιοπέλοβου, του έρημου Σκαμνέλι. Τη Λάιστα απέρασαν και στου Σκαμνέλι μπαίνουν. Πήραν μανάδες με παιδιά νυφάδες με τα τέλια, πήραν τη Μπολονάσaina, τριών μερών νυφούλα. Πήραν και τη Φραγκούλαινα με το παιδί στα χέρια. Κι ο γέρο-Ντούβλης φώναξε, χτύπησε την καμπάνα:

— Για συναχθείτε χωριανοί, να ιδούμε τι θα γίνει, οι κλέφτες μας λειμούριαξαν, χάλασαν το χωριό μας. Πήραν τη Μπολονάσaina, τριών μερών νυφούλα, πήραν και τη Φραγκούλαινα κι αυτόν τον Θεοφάνη...».

Ας πάρουμε αυτές τις γυναίκες σαν παράδειγμα και ας προσπαθήσουμε εμείς οι σύγχρονοι Ζαγορίσιες να τις μοιάσουμε...

ΤΖΑΜΠΟΥΡΑ ΧΑΡΑ

**ΡΙΖΑΡΕΙΟ
ΧΕΙΡΟΤΕΧΝΙΚΟ
ΚΕΝΤΡΟ**

παραδοσιακά υφαντά

και κεντήματα

Μονοδένδρι Ζαγορίου

Τηλ. 26530 71382, 71119

Fax: 26530 71382

ΛΗΣΤΕΙΕΣ ΚΑΙ ΑΠΑΓΩΓΕΣ ΣΤΟ ΖΑΓΟΡΙ
ΠΟΥ ΜΑΡΤΥΡΟΥΝΤΑΙ ΣΤΑ ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ...

Η δράση των ληστών έχει γίνει από τον λαό δημοτικό τραγούδι. Ήταν ένας τρόπος να «διασωθεί» και να διαδοθεί το γεγονός, να εξμνηθούν ή να επικριθούν οι πράξεις των ληστών. Γινόταν, λοιπόν, τραγούδι χορευτικό ή της ψάθας ή μοιρολόγι. Ο λαός θεώρησε τους ληστές ως συνεχιστές των κλεφτών και σε πολλές περιπτώσεις πολέμησαν με τους Τούρκους.

Το Ζαγόρι αρχίζει να παρακάμει μετά το 1868, όταν καταργήθηκαν τα προνόμια του. Από την περίοδο αυτή άρχισαν να λυμαίνονται την περιοχή συμμορίες ληστών, που τους τραβούσαν τα πλούτη που είχαν σωρευτεί στο Ζαγόρι τα προηγούμενα χρόνια, που οφειλόταν κυρίως στην εμπορική δραστηριότητα των Ζαγορίσιων. Γι' αυτό 600 περίπου αρχοντικές οικογένειες του Ζαγορίου αναγκάζονται να εγκαταλείψουν τα χωριά τους, γιατί ήταν οι κύριοι στόχοι τους.

Οι ληστές δρούσαν συνήθως κατά ομάδες 30 περίπου ατόμων και πάντα ύστερα από καλό σχεδιασμό και οργάνωση της επιχείρησής τους. Η μέθοδός τους ήταν η απαγωγή νέων επιφανών ανθρώπων και η απαίτηση λύτρων για την απελευθέρωσή τους. Κάποιους από τους αιχμαλώτους ελευθέρωναν μετά την απόδοση των λύτρων που ζητούσαν, κάποιους άλλους όμως τους σκότωναν.

Από τα πιο γνωστά σχετικά

τραγούδια είναι «Η ληστεία του Σκαμνελίου»: «Μας ήρθε η Άνοιξη πικρή το καλοκαίρι μαύρο...», χορευτικό τραγούδι, που αφηγείται την επιδρομή της συμμορίας του Αποστολάκη, που ήταν φτερό της μεγάλης συμμορίας των Νταβελαιών, στο Σκαμνέλι το 1880. Οι ληστές πήραν σκλάβους τη νύφη του Μπολονάση και τη γυναίκα του γιατρού Δ. Φραγκούλη με το παιδί της Θεοφάνη πέντε χρονών. Το τραγούδι δεν αφηγείται το τέλος της ιστορίας, αν ζήτησαν, δηλαδή, οι ληστές λύτρα για την απελευθέρωσή τους.

Χαρακτηριστικό είναι και το τραγούδι «Των Φραγκάδων», της ψάθας. «Ο Κακαράντζας έρχεται, περνάει στην Καζάρμα... Κι ελάτε να πατήσουμε τις ξακουστές Φραγκάδες... Κι όλα τα σπίτια ρήμαξαν και δέκα σκλάβους πήραν...». Το 1854 ο Κακαράντζας μέρα μεσημέρι μπαίνει στις Φραγκάδες «προφασιζόμενος ότι απεστάλη από το Θεοδωράκη Γρίβα». Συλλαμβάνει τους Φραγκαδιώτες που ήταν στην πλατεία, λεηλατεί τα σπίτια των Γ. Οικονόμου, Κ. Κυριάκου, Π. Ρόγκου, Χ. Γιαννούση. Σφάζουν τον έγκυο γυναίκα του Ρόγκου, κόβουν τα αυτιά του Χ. Γιαννούση και παίρνουν πολλούς σκλάβους. Ευτυχώς οι Λιασκοβιτινιοί ειδοποιήθηκαν από τον χωριανό τους ληστή τον Κώστα, έστησαν καρτέρι στους κλέφτες και, αφού ελευθέρωσαν τους αιχμαλώτους, τους καταδίωξαν και σκότωσαν πολλούς.

Ανάλογο τραγούδι, που παλιότερα ήταν μόνο μοιρολόγι, μετά έγινε χορός και χορεύεται στο Ζαγόρι, είναι η Βασιλαρχόντισσα: «Ωρέ δεν είναι κρίμα κι άδικο, Βασιλαρχόντισσα. Δεν είναι κι αμαρτία να είν' η Βάσι - μωρέ να είν' η βασίλω η Βάσω, σ' ερημιά;». Το τραγούδι αναφέρεται στην απαγωγή από τους ληστοσυμμορίτες του Σαρακατσάνου Βαγγέλη Τάκου και Θύμιου Γάκη της κόρης του Κουλάκη Αβέρωφ Ευδοκίας και της φίλης της Λενοούσις το 1884 στο Μέτσοβο. Οι ληστές ζητούσαν σαν αντάλλαγμα το βάρος της Ευδοκίας σε χρυσό και της Λενοούσις σε ασήμι. Ύστερα από 15 μέρες συγκεντρώθηκαν

10.000 χρυσές λίρες, που τις πήγαν στη Βάλια Κάλντα στο ληστροκί λημέρι και έτσι οι ληστές ελευθέρωσαν τις αιχμάλωτες. Τον Θύμιο Γάκη όμως τον συνέλαβαν το 1894 μετά από προδοσία και τον καταδίκασαν στα Γιάννενα σε ισόβια δεσμά. Η μαρτυρία της Ευδοκίας ότι την προσπάτησε απέτρεψε την καταδίκη του ληστή σε θάνατο.

Άλλη μια μεγάλη ληστεία συνέβη το 1891 στο Κουκούλι. Οι ληστές μπήκαν στο σπίτι του άρχοντα Ανδρέα Πλακίδα ή Κανέτσου, το λεηλάτησαν και πήραν αιχμαλώτους τη νύφη του Ευγενία και τον εγγονό του Περικλή. Ζήτησαν για την εξαγορά τους 5.000 λίρες και όπως χαρακτηριστικά έλεγαν «την εξαγορά, αλλιώς ελάτε να πάρετε τα κεφάλια τους». Τους αιχμάλωτους είχαν φυλακίσει στη «Σπηλιά της Κουρκούτωσης», που βρίσκεται στο ρέμα ανάμεσα στις δυο Κουκουλιώτικες στάνες. Τα λύτρα δόθηκαν τελικά και οι αιχμαλωτοί αφέθηκαν ελεύθεροι. Εκεί είχαν φυλακίσει το 1884 ληστές και την Κουρκούτωση από το Μονοδένδρι για λύτρα. Πήραν τα λύτρα, την Κουρκούτωση όμως την σκότωσαν.

Εκτός από την «Σπηλιά της Κουρκούτωσης» υπάρχει και η «Σπηλιά του Νταβέλη», κοντά στο «Γεφύρι του Κόκορου», στην οποία κρύφτηκε ο ληστής Γ. Νταβέλης το καλοκαίρι του 1881, όταν τον κυνηγούσε το Τούρκικο στρατιωτικό απόσπασμα. Ο ληστής απέδωσε τη σπηλιά του στην Αγία Παρασκευή, επειδή κοντά στο γεφύρι βρίσκεται ένα εξωκλήσι της Αγίας και κατασκεύασε ένα εικονισμα της Αγίας Παρασκευής μέσα στη μικρή σπηλιά.

Ένα τραγούδι που επίσης αφηγείται ανάλογο περιστατικό είναι ο «Φεζο Δερβέναγας», χορευτικό, που αφηγείται το φόνου του Φεζο Δερβέναγα από τους κλέφτες στη μάχη της Βωβούσας το 1879: «Δε σ' άρεσαν τα Γιάννενα, δε σ' άρεσε η Αρτα και πήρες δίπλα τα βουνά, δίπλα τα κουρφοβούνια... Παιδιά μ' το πουν' η κλεφτούριά το που κρατούν οι κλέφτες; — Απ' το Μπιστρίτσου πέρασαν αντίκρ' απ' τη Βωβούσα... Τρία ντουφέ-

κια τόρριξαν, τα τρία στην αράδα, τόνα το πήρε ξόδεμα και το άλλο στο κεφάλι, το τρίτο το φαρμακερό το πήρε στην καρδιά του...».

Ανάλογο είναι το περιστατικό με τον Καπετάν Αρκούδα. Ο Καπετάν Αρκούδας ήταν Σαμαρινιώτης αγωνιστής, για τη δράση του όμως δυστυχώς ελάχιστα είναι γνωστά. Στάλθηκε στο Ζαγόρι από την Εθνική Εταιρεία με σκοπό να αντιδράσει στην Ρουμανική προπαγάνδα και τη ληστεία και να δώσει θάρρος στους βασανισμένους κατοίκους της περιοχής. Φτάνει, λοιπόν, το 1906 στις Νεγάδες επικεφαλής οκτώ ανδρών. Σκοτώνεται όμως σε μια συμπλοκή με τους Τούρκους δίπλα στο Κουκούλι, κοντά στο γεφύρι που πριν ονομαζόταν «Γεφύρι του Ιάβδα» ή «Γεφύρι του Οβριού» και στη συνέχεια ονομάστηκε «Γεφύρι του Αρκούδα». Εκείνο το διάστημα η συμμορία Βερβέρα και Ζαρκάδα είχε αιχμαλωτίσει στη Μπάγια (Κήπους) τον γαιοκτήμονα Απόστολο Καλέντζο.

Το διάστημα 1835-1840 δρούσε στο Ζαγόρι και ο λήσταρχος Θύμιος Μπριάδας, που πιθανόν ήταν πρώην αγωνιστής του 1821.

Εξαιρετικά λεβέντικος χορός είναι και οι Κλέφτες (παλιοί). Είναι χορός αργός κυκλικός, παλιότερα αντρικός, τώρα χορεύεται και από γυναίκες: «Ωρέ ν' οι κλέφτες εξουρί βρε ρίζο-νταν πω-πω, ωρ' ν' οι κλέφτες πω - πω ν' οι κλέφτες...», που αφηγείται κάποιες συνθήκες της ζωής των κλεφτών.

Οι ληστές, που ήταν οπλισμένοι και αδιάτακτοι, αποτελούσαν βέβαια απειλή και για τους αγωγιάτες και τους κυρατζήδες, που οδηγούσαν τα εμπορικά καραβάνια από την Ήπειρο στο Βουκουρέστι, Βελιγράδι και Βουδαπέστη, γιατί τους έκαναν επιθέσεις και τους λήστευαν.

Αυτά τα τραγούδια και τους χορούς πρέπει να τους διατηρήσουμε και να μην τους αφήσουμε να χαθούν, γιατί είναι κομμάτι της ιστορίας μας και της πολιτιστικής μας κληρονομιάς...

ΤΖΑΜΠΟΥΡΑ ΧΑΡΑ

Ένας Ζαγορίσιος που τιμά τον τόπο
του στο εξωτερικό (Γερμανία)

Ο Γεώργιος Μ. Βραζιπούλης, είναι συμπατριώτης μας εκ Βωβούσας Ζαγορίου. Τοπογράφος Μηχανικός, που ζει και εργάζεται με τα 3 σχολικής και προσχολικής ηλικίας παιδιά του, στο Βερολίνο, όπου και η γερμανίδα σύζυγός του Δωροθέα υπηρετεί ως καθηγήτρια Μαθηματικών στο εκεί Πανεπιστήμιο Χούμπολντ.

Ιδιαίτερο γνώρισμά του η ευαισθησία του (ορειβάτης όντας) προς το φυσικό περιβάλλον. Κι' ως εκ τούτου τυχάνει δραστήριο μέλος του Σλλόγου Προστασίας Ηπειρωτικής φύσης, όπου δεν παύει από τις επάλξεις αυτές να δραστηριοποιείται ποικιλοτρόπως στα κατακλιζόντα τοπικά και ευρύτερα, οξέυτατα περιβαλλοντικά προβλήματα.

Πέρα από τούτα και τον ζήλο του στην οικογένειά του και τον επαγγελματικό του

τομέα, ο Γ.Β. διακατέχεται και από έντονες πνευματικές ανησυχίες, με πληθώρα τεχνολογικής, κοινωνικής και περιβαλλοντικής φύσεως διαλέξεων και άρθρων, που ορισμένα εξ αυτών έχουν δημοσιευθεί τόσο στον περιοδικό όσο και στον ημερήσιο εγχώριο και τοπικό τύπο. Τον τελευταίο καιρό στο περιοδικό «ΕΞΑΝΤΑΣ» τεύχος 2ο δημοσιεύεται εκτενές και τεκμηριωμένο κείμενό του για τον διαπρεπή Γιαννιώτη συγγραφέα Δημήτρη Χατζή, την περίοδο που εγκαταβίωνε στο Ανατολικό Βερολίνο.

Το περιοδικό «Το Ζαγόρι μας» συγχαίρει τον συμπατριώτη μας Γεώργιο Βραζιπούλη, συνδρομητή και ένθερμο υποστηρικτή του περιοδικού μας που με την πνευματική του δραστηριότητα στο εξωτερικό τιμά το Ζαγόρι μας.

«Ζ»

Η WWF ΣΤΟ ΠΑΠΙΓΚΟ

Υπό την ευθύνη ενός Ζαγορίσιου

Τύχη καλή για το Πάπιγκο, αλλά και για το Ζαγόρι ολόκληρο, η ίδρυση, περίπου πριν 10 χρόνια και η λειτουργία εκεί του γραφείου της WWF.

Γνωστή παγκοσμίως η οργάνωση αυτή για το ρόλο και τη συμβολή της στην προστασία του περιβάλλοντος και γενικά των χώρων εκείνων με ιδιαίτερο φυσικό κάλλος και πολιτιστικό ενδιαφέρον.

Έτσι όλα αυτά τα τελευταία χρόνια οι χιλιάδες επισκέπτες που φτάνουν στο Πάπιγκο θα περάσουν από το Κέντρο της WWF (που στεγάζεται στο παλιό Δημοτικό σχολείο του μικρού Παπίγκου) και θα ενημερωθούν για κάτι που αφορά την ιστορία, την παράδοση και τον πολιτισμό του Ζαγοριού και την ανάγκη της προστασίας του σε χαλεπούς καιρούς, όπως οι σημερινοί, όπου όλα γίνονται βόρα στο κυνήγι του κέρδους.

Πάλι τύχη καλή, υπεύθυνος του γραφείου της WWF στο Πάπιγκο, να είναι ένα από τα δικά μας παιδιά, ο **Κώστας Τζιόβας, από τα Κάτω Πεδινά** (Σουδενά) που ξεχωρίζει για τις πρωτοβουλίες του και την προσωπική του κατάθεση στον τόπο του.

Ο Κώστας εκτός από υπεύθυνος διαχείρισης του κέντρου WWF στο Πάπιγκο, παράλληλα δραστηριοποιείται μέσα από τον Φορέα Διαχείρισης του Εθνικού Πάρκου Βόρειας Πίνδου και σε διάφορα προγράμματα εθελοντισμού στην περιοχή του Ζαγοριού.

Ενεργητικός, δραστήριος, κινείται καθημερινά μεταξύ Ιωαννίνων και Παπίγκου σε συνεχή ετοιμότητα για να αντιμετωπίσει οποιοδήποτε πρόβλημα δημιουργηθεί. Με γνώσεις οικολογικές ανησυχίες δεν διστάζει να αντιταχθεί στα ιδιωτικά συμφέροντα που προσβάλλουν το περιβάλλον και υποβαθμίζουν τον πολιτισμό και την παράδοση.

Γνωρίζοντας σε βάθος την αξία και τις δυνατότητες αυτού του πολυδύναμου και ποικιλόμορφου τόπου κατανοεί ταυτόχρονα και τους κινδύνους που τον απειλούν από την κακώς εννοούμενη ανάπτυξη και από

τη χρήση της παράδοσης για τουριστική κατανάλωση.

Έχοντας σημαντικά γνωστικά εφόδια από σπουδές στην Ελλάδα και το εξωτερικό όπως και από προσωπική ενασχόληση έχει την ικανότητα να διαχειρίζεται αυτούς τους κινδύνους χρησιμοποιώντας τα μέσα ενημέρωσης, την τοπική αυτοδιοίκηση και βέβαια τις δραστηριότητες της WWF ως μέσου δυναμικής παρέμβασης στις πολιτικές που υποβλέπουν τον οικιστικό και φυσικό χώρο.

Άνθρωπος με πάθος εμπνέεται από άδολη αγάπη για την ιδιαίτερη πατρίδα του παραγνωρίζοντας πολλές φορές τις προσωπικές του ανάγκες, την κόπωση, τις καιρικές συνθήκες. Αυτό γίνεται φανερό και στις εκδηλώσεις του καλοκαιριού στα Κάτω Πεδινά όπου κάτω από το Αυγουσιτιάτικο φεγγάρι με φόντο Ζαγορία αρχοντικά προβάλλονται επιτυχημένες ταινίες στα πλαίσια εκδήλωσης για τον κινηματογράφο. Τέτοιες δραστηριότητες για να αποδώσουν όμως, απαιτούν εξαιρετική κινητικότητα και πολύμοχη προσπάθεια με σπουδαίο βέβαια αποτέλεσμα όπως δηλώνει η αθρόα προσέλευση του κοινού.

Για όλα τα παραπάνω επιβάλλεται να φωτίζεται η δράση νέων ανθρώπων όπως του Κώστα Τζιόβα που προσπαθούν με «νύχια και με δόντια» να διασώσουν τον παραδοσιακό πολιτισμό και τη φύση του Ζαγοριού από όσους επιχειρούν να κερδοσκοπήσουν σε βάρος τους στο όνομα μιας κατ'επίφαση ανάπτυξης.

Και κάποιες φορές οι αφανείς εργάτες ενός τόπου που αντιστέκονται στο αρνητικό ρεύμα της εποχής πρέπει να προβάλλονται αυτοί και το έργο τους για να ισχυροποιούνται και να διασφαλίζονται οι πιο αδύναμοι και αυτοί που θεωρούν ότι δεν υπάρχουν πια άνθρωποι με ιδανικά και προσδοκίες για τον τόπο τους.

Χριστοδούλου Γλυκερία
φιλόλογος

ΣΝ' ARRENTA

Μπα, μα πως είναι δυνατόν τα υπέρτατα αγαθά του πολιτισμού μας, όπως μουσική, θέατρο, εικαστικές τέχνες, ποίηση, απαγγελία, λογοτεχνία, φωτογραφία κ.α., να τα γεύονται τα εκ γεννητής ακαλλιέργητα κι ανάλγητα άτομα, όταν αυτά ταιριάζουν περισσότερο με τα οικιακά μας κατσαρολικά, που το ευτελές κι οξειδωμένο μετάλλό τους δεν επιδέχεται γαλβάνισμα;

Το πρόβλημα, ωστόσο, δε σταματά εκεί- αν, δηλαδή, γεννιέται κάποιος ή όχι έμφυτα ακαλλιέργητος. Η φύση τραβάει αμετάτρεπτα, απαξιωτικά και δυσανάγνωστα τον προκεκαθορισμένο δρόμο της. Αλλά με τι τρόπο θ'αναχαιτίσεις ύστερα τους ατλάντους κι ασφυρηλάτητους αυτούς ανθρώπους, πούχουν διαβρώσει με την πολυαριθμία τους, το σύνολο, σχεδόν της κοινωνίας μας, ν'ανέλθουν, με τους γνωστούς πλάγιους κι αναρριχητικούς τρόπους, την διοικητική κλίμακα της πολιτείας, όταν η ίδια αυτή η πολιτεία, λόγω του υποτιμημένου και συνδικαλιστικοκρατούμενου εκπαιδευτικού της συστήματος, προικοδοτεί τα άτομα αυτά με «σωρείαν» διθυραμβικών επιστημονικών τίτλων -δάνειοι και κακόζηλοι οι περισσότεροι- και με βαρύγδουπα αποφοιτήρια (Τμήμα Πλαστικών Τεχνών και Επιστημών Τέχνης, Αρχιτέκτων τοπίου και πάσης ξεροκαμπίας), που ύστερα οι κάτοχοι προβάλλουν, αυτά τα μαραφέτια κατά κόρον, ως ειδικευτικό τους τεκμήριο και πολιτιστικό τους άλλοθι, για να «γαντζωθούν», κυρίως, δια του άφρονος κομματισμού, όχι μόνον σε κάποια «καθεύδουσα» κι ασημαντή θεσούλα του δημοσίου κορβανά, αλλά τουναντιόν, ανεύθυντοι και υπερφίαλοι όντας, επωφθαλμιούν θώκους με κοινωνικό λούστρο κι αδρά αμοιβομένους. Φτάνουν δε στο άκρον άωτον της θρασύτητας, να διαγκωνίζονται και μάλιστα με αξιοθαύμαστο ποσοστό επιτυχίας και παρά το σπιθαμιαίο πνευματικό και ηθικό τους ανάστημα και γι'αξιώματα υψηλής περιωπής, όπως την εκπροσώπηση τους στο εθνικό μας κοινοβούλιο. Παραξηλωμένες, βέβαια, και άμεστες φιλοδοξίες, οι οποίες, προς χάριν των μικρονοϊκών ομοφυλών μας εκ Ζιμπάμπουε, καταστώνται εφικτές και πραγματοποιήσιμες!...

Φωκίων Ιωάνν. Καψάλης

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΕΚΔΗΛΩΣΗΣ

ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΩΛΗΣΗ

ΟΙΚΟΠΕΔΟΥ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ

ΣΤΟΝ ΕΛΑΦΟΤΟΠΟ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ (Ε.Η.Μ.) αποφάσισε τη δημοσιοποίηση αυτής της πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος, με στόχο την πώληση οικοπέδου που βρίσκεται στο Δ. Δ. Ελαφοτόπου του Δήμου Κεντρικού Ζαγοριού Ν. Ιωαννίνων.

Στο πλαίσιο αυτό απευθύνεται σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα, προκειμένου να υποβάλλουν την εκδήλωση ενδιαφέροντός τους με την κατάθεση αίτησης στα γραφεία της Ε.Η.Μ. (οδός Παρασκευοπούλου 4, Τ.Κ. 45444- Ιωάννινα, τηλ. 26510-25233).

Ιωάννινα 25-1-2010

Ο Πρόεδρος
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Π. ΒΛΑΧΟΣ

Σπύρος Αρβανίτης, τηλ.-fax: 26530 71997 κιν. 6945 449 661

Στην πρόσφατη εκδήλωση του Ι.Β.Ε.

Ιστορική ομιλία του Ξ. Κοντούρη για την Αυτονομία

✓ Έφερε στο φως άγνωστες πτυχές του Βορειοηπειρωτικού

Της **ΕΛΕΝΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ - ΔΟΥΒΛΗ**

Ο Φλεβάρης στα Γιάννινα κάθε χρόνο φέρνει στο νου δύο μεγάλες επετείους.

Την επέτειο της Απελευθέρωσης των Ιωαννίνων από τον Τούρκο ζυγό και την επέτειο της Αυτονομίας της Β. Ηπείρου.

Το ΙΒΕ θυμίζει και τιμά τις μεγάλες στιγμές που σημάδεψαν το Βορειοηπειρωτικό χώρο στις 17 Φεβρουαρίου 1914, δηλαδή την κήρυξη της Αυτονομίας της Β. Ηπείρου.

Αυτή την ιστορία την μισοξεχασμένη ή την όχι τόσο γνωστή ανέλαβε φέτος να μας «διδάξει» ο χαλκέντερος πρόεδρος του Ιδρύματος κ. Ξενοφών Κοντούρης.

Μια ζωή εθελοντικά στρατευμένος στην Βορειοηπειρωτική ιδέα, γνώστης όσο κανένας άλλος των γεγονότων και των παρασκηνίων.

Πύρινος ο λόγος του βγαλμένος σαν από νεανικά στήθη. Ο χαρακτήρας, το ήθος, η ηλικία τον έκαναν μαζί με τον χαρισματικό λόγο που ον διακρίνει, να μας συνταράξουν.

Με την γνώση, την ειλικρίνεια, την ακρίβεια, την κυριολεξία και κυρίως την αντικειμενικότητα και την αλήθεια μας διδάξε. Η αλήθεια είναι «μαλωτρα», πονάει δεν παύει όμως να είναι **μόνο μία**.

Αυτή που ο εκλεκτός ομιλητής ο μελίσρρυτος κ. Κοντούρης με θαυμάσιο λόγο ξεδίπλωσε μπροστά

Αληθινό αναβάπτισμα η ομιλία του κ. Ξ. Κοντούρη, έφτασε ως τα βάθη κάθε καλοπροαίρετης ελληνικής ψυχής

μας, διαλύοντας τις όπιες παρεξηγήσεις και παρερμηνείες, σκόπιμες και μη κι από όπου κι αν προέρχονται.

Έφερε στο φως άγνωστες πτυχές και παρασκήνια. Χωρίς φόβο και πάθος, εξέθεσε τα γεγονότα χωρίς μισόλογα. Ποταμός η ομιλία του, ξανάζησε η Ιστορία. Όλη η διαδρομή της πολύπαθης περιοχής.

Κι ήταν κατάμεστη η αίθουσα. Κι παρακολουθούσαμε άφωνοι...

Και μεταλάβαμε όλοι από το πάθος, την λατρεία και τον πόνο για την πατρίδα και την αλήθεια προπαντός την αλήθεια, που τόσο καλά ξέρει να υπηρετεί.

Αληθινό αναβάπτισμα η ομιλία

του, έφθασε ως τα βάθη κάθε καλοπροαίρετης ελληνικής ψυχής.

Όταν η ιστορία δεν αλλοιώνεται δεν παραχαράσσεται, δεν χειραγωγείται, δεν χαιδεύει αυτιά, δεν εξυπηρετεί συμφέροντα και σκοπιμότητες. Μάθημα Ιστορίας αντικειμενικό από έναν ηλικιωμένο, παθιασμένο, αδέκαστο κριτή.

Μακάρι να το άκουσαν οι μαθητές κι οι φοιτητές μας. Τέτοιες φωνές μακάρι να υπάρχουν και να ακούγονται σήμερα, για να μας συνταράξουν, να μας προβληματίσουν να μας οδηγήσουν.

Ευτυχώς όσοι άκουσαν κι απήλαυσαν τον λόγο του Προέδρου του ΙΒΕ κ. Ξενοφώντος Κοντούρη,

Κοπή πίτας του Συλλόγου Ζαγορισίων «οι Ριζάρηδες» Ν. Λάρισας

Σε ένα ευχάριστο κλίμα πραγματοποιήθηκε η κοπή της πίτας του Συλλόγου Ζαγορισίων Ν. Λάρισας την Κυριακή 7 Φεβρουαρίου 2010, στην αίθουσα του συλλόγου εντός του κτιρίου της Ηπειρωτικής Εστίας. Εκεί παρευρέθηκαν τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, που οργάνωσαν και επιμελήθηκαν την εκδήλωση αυτή και φυσικά πλήθος μελών και φίλων του συλλόγου.

Την εκδήλωση τίμησαν επίσης με την παρουσία τους ο κ. Σάπκας Ιωάννης υποψήφιος δήμαρχος Λαρισαίων, ο κ. Νιτσιάκος Χρήστος, πρόεδρος της κοινότητας Αετομηλίτσας, ο κ. Κοντογιάννης Νικόδημος, πρόεδρος Παδιωτών και οι κ. Σακογιάννης Παναγιώτης, Κατσαρού Αικατερίνη, Γκατζόγιας Παναγιώτης και Νιτσιάκου Αγγελική, μέλη του Δ.Σ. του Πανη-

πειρωτικού Συνδέσμου Λάρισας.

Ως Δ.Σ. ευχαριστούμε θερμά όλους όσους παρευρεθήκατε και

ελπιζουμε ότι και στο μέλλον θα ανταποκριθείτε σε ανάλογη πρόσκληση.

Οι Ζαγορίσιοι

στηρίζουν

την προσπάθειά μας

Από τον συμπατριώτη μας (Τσερβαριώτη) τον χαλκέντερο Χριστόφορο Βολογιαννίδη συνταξιούχο κτηνίατρο λάβαμε μαζί με τη γενναιοδωρή προσφορά του και το παρακάτω σημείωμα:

«Αγαπητοί μου συμπατριώτες από καρδιάς σας εύχομαι σιδερένια υγεία και καλή καρδιά.

Με αδελφική αγάπη
Χριστόφορος
Βολογιαννίδης».

Υ.Γ. Σας στέλνω εκτιμώντας την προσφορά σας 500 ευρώ για τη συνδρομή και ενίσχυση του περιοδικού μας, εκ των οποίων τα 100 για ένα γερό «τσιμπούσιον» της Συντακτικής Επιτροπής μετά των απαραίτητων τερψολαρυγγίων!

ΕΞΩΡΑΪΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ

ΠΑΠΙΓΚΟΥ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Αγαπητοί χωριανοί και φίλοι του Παπίγκου.

Όπως γνωρίζετε εδώ και αρκετά χρόνια ο Σύλλογος έχει δημιουργήσει Τράπεζα Αίματος. Στα χρόνια που πέρασαν απεδείχθη πόσο χρήσιμος και σωτήριος είναι ο θεσμός αυτός. Δυστυχώς τα δύο τελευταία χρόνια υπήρξαν πολλές και σοβαρές ανάγκες αίματος σε οικογένειες χωριανών με αποτέλεσμα σήμερα να έχουν σχεδόν εξαντληθεί τα αποθέματα.

Ο Σύλλογος κάνει έκκληση προς όλους του Χωριανούς και φίλους του Χωριού, όταν έχουν την δυνατότητα να τρέξουν σε κάποιο Κέντρο Αιμοδοσίας και να δώσουν αίμα για το Νοσοκομείο Χατζηκώστα Ιωαννίνων και για λογαριασμό της Τράπεζας Αίματος του Συλλόγου Παπίγκου, κάνοντας συγχρόνως ενημέρωση στον Σύλλογο για να είναι ενήμερος για τα αποθέματα.

Το Συνεργείο Αιμοδοσίας θα είναι και φέτος στο Πάπιγκο στις 13-8 ημέρα Παρασκευή ώρα 10 πρῶνῃ στην αίθουσα της Κοινωτικής Βιβλιοθήκης. Δεν πρέπει να λείπει κανείς.

Ευχή του Συλλόγου:
ΔΩΣΤΕ ΑΙΜΑ ΚΑΙ ΑΧΡΕΙΑΣΤΟ
ΝΑ ΣΑΣ ΕΙΝΑΙ.

«ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ»

Συνοπτική παρουσίαση του κειμένου της δημόσιας διαβούλευσης

προκύπτουν 13 διοικητικές περιφέρειες, όσες και οι σημερινές. Ο αιρετός Περιφερειάρχης και το αιρετό Περιφερειακό Συμβούλιο θα έχουν τις αρμοδιότητες του σημερινού κρατικού Περιφερειάρχη και του Νομάρχη.

ΜΕΡΟΣ Β'

Η επαναθεμελίωση των Δήμων

1. Αξιολόγηση της υπάρχουσας κατάστασης

Η μεταρρύθμιση του Καποδίστρια βελτίωσε αισθητά την τοπική αυτοδιοίκηση, αλλά «δεν δημιούργησε αποτελεσματικούς Δήμους με οικονομική αυτόρεια και δυνατότητα άντλησης ιδίων πόρων, ούτε διοικητική ικανότητα με καλά οργανωμένες υπηρεσίες και ανθρώπινο δυναμικό, που να αξιοποιούν τις νέες δυνατότητες και νέες τεχνολογίες για την παροχή ποιοτικά αναβαθμισμένων υπηρεσιών». Από τους 1034 πρωτοβάθμιους ΟΤΑ, μόνο σε 212 πιστοποιήθηκε διαχειριστική επάρκεια. Ο Καλλικράτης έχει στόχο να δημιουργήσει Δήμους με αναπτυξιακό και κοινωνικό ρόλο και με διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια.

«Απαραίτητη προϋπόθεση για την επίτευξη αυτού του στόχου αποτελεί η γενναία αναδιανομή αρμοδιοτήτων και πόρων ανάμεσα στο κράτος και την τοπική αυτοδιοίκηση».

2. Επαναθεμελίωση των Δήμων

Δεν γίνεται πουθενά λόγος για «Κοινότητα» όπως την ξέραμε. Οι νέοι Δήμοι δεν θα ξεπερνούν τους 370. Η χωροθέτηση γίνεται με βάση αντικειμενικά κριτήρια, όπως γεωγραφικά, δημογραφικά, αναπτυξιακά και άλλα. Ειδική πρόβλεψη θα υπάρξει για τα νησιά και ανάλογη για τους ορεινούς Δήμους, με το αιτιολογικό των ειδικών αναγκών. Η δημιουργία μεγαλύτερων Δήμων θα συνοδεύεται και από ενδοδημοτική αποκέντρωση, δηλαδή ο Δήμος κοντά στον δημότη στην γειτονιά και στο χωριό. Τέλος τα νομικά πρόσωπα των Δήμων (δημοσίου δικαίου, ιδιωτικού δικαίου, δημοτικές επιχειρήσεις κλπ) από 6.000 περίπου θα περιοριστούν σε λιγότερο από 2.000, που σημαίνει και λιγότερα διοικητικά συμβούλια.

3. Νέες αρμοδιότητες, δυνατότητες και υπηρεσίες

Οι νέες αρμοδιότητες των Δήμων θα είναι η δημόσια υγεία, τα σχολικά κτίρια, οι μετανάστες, οι πολεοδομικές εφαρμογές, οι λαϊκές αγορές κ.ά. Οι νέοι Δήμοι πρέ-

πει να διαθέτουν τις ακόλουθες υπηρεσίες: προγραμματισμού, οικονομική, τεχνική, πληροφορικής, νομικής υποστήριξης, διοίκησης και διαχείρισης ανθρώπινου δυναμικού,

Απόστολος Ντιναλέξης

περιβάλλοντος και πολιτικής προσαπίας.

4. Ηλεκτρονική Δημοτική Διακυβέρνηση

Λέει το σχέδιο διαβούλευσης ότι θα έχω τον Δήμο στο σπίτι μου ή στο χωριό μου μέσω διαδικτύου. Πέραν αυτού θεσμοθετούνται Δημοτικά ΚΕΠ (Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών), Κάρτα Δημότη, βοήθεια στο σπίτι και θα μπουν και μηχανήματα (Α.Τ.Μ.) αυτόματης εξυπηρέτησης. Προσοχή όχι αυτόματης ανάληψης. Θα έχουμε, λοιπόν, ηλεκτρονική διακυβέρνηση, γιατί δεν πρέπει να ενεργούμε κοψοκέφαλα. Βέβαια οι αμερικάνοι μας παρακολουθούν, αλλά τώρα μπαίνουν στο παιχνίδι η Μέρκελ και ο Σαρκοζί (Σαλονικίος ντε). Μπαίνει στη ζωή μας και η περσετροίκα. Διαφάνεια στις αποφάσεις όλων των αιρετών οργάνων και όλα στην οθόνη και στον σκληρό δίσκο. Δεν έχει «είπα, ξείπα» και παρερμηνείες, πλην των ιώσεων που αρρωσταίνουν τους υπολογιστές, όσο σκληρός κι αν είναι ο δίσκος.

5. Το σύστημα δημοτικής διακυβέρνησης

Έχουμε και λέμε:

- α) Δήμαρχος
- β) Αντιδήμαρχοι θεματικοί
- γ) Αντιδήμαρχοι τοπικοί
- δ) Εκτελεστική Επιτροπή
- ε) Δημοτικό Συμβούλιο
- στ) Δημαρχιακή Επιτροπή
- ζ) Συμβούλιο Διαβούλευσης
- η) Τοπικά Συμβούλια

Ο Δήμαρχος κάνει τα πάντα και μη ψάχνετε λεπτομέρειες. Οι θεματικοί αντιδήμαρχοι αναλαμβάνουν την ευθύνη βασικών τομέων της διοίκησης, π.χ. υγεία, παιδεία, πράσινο, καθαριότητα κλπ. Οι τοπικοί αντιδήμαρχοι αναλαμβάνουν αρμοδιότητες για συγκεκριμένες γεωγραφικές περιοχές. Η Εκτελεστική Επιτροπή είναι επιχειρησιακό και εκτελεστικό όργανο. Προεδρεύει ο Δήμαρχος, συμμετέχουν οι αντιδήμαρχοι, ο Γενικός Γραμματέας του Δήμου και καλούνται και διευθυντές υπηρεσιών του Δήμου. Η Εκτελεστική Επιτροπή έχει αρμοδιότητα για την συγκρότηση του δημοτικού προγραμματισμού. Το

Δημοτικό Συμβούλιο παραμένει βασικό όργανο λειτουργίας του Δήμου. Αυξάνεται ο αριθμός των Δημοτικών Συμβούλων και ενισχύονται οι επιτροπές του Δημοτικού Συμβουλίου με αποφασιστικές αρμοδιότητες. Ενισχύεται ο εποπτικός και ελεγκτικός ρόλος της Δημαρχιακής Επιτροπής ως προς τα οικονομικά του Δήμου και αυξάνονται τα μέλη της. Νέος θεσμός το Συμβούλιο Διαβούλευσης. Συγκροτείται με απόφαση του Δημάρχου και συμμετέχουν ο Δήμαρχος, οι επικεφαλής των παρατάξεων, εκπρόσωποι της κοινωνίας των πολιτών, μη κυβερνητικές οργανώσεις, εργοδότες, εργαζόμενοι, επαγγελματίες κι άλλοι. Συγκαλείται και συνεδριάζει πριν την έγκριση από το Δημοτικό Συμβούλιο του ετήσιου Προγράμματος και του Προυπολογισμού του Δήμου. Θεσμοθετείται επίσης ««συνήγορος του Δημότη» και «συνήγορος της επιχείρησης». Οι συνήγοροι αυτοί διαμεσολαβούν μεταξύ πολιτών και διοίκησης του Δήμου. Εφεξής «τα παραπάνω σας στον συνήγορο». Τα Τοπικά Συμβούλια συγκροτούνται ως εξής:

- α) Από 1 έως 500 κατοίκους εκλέγεται Τοπικός Εκπρόσωπος
 - β) Από 501 έως 1000 κατοίκους εκλέγεται 3/λές Τοπικό Συμβούλιο
 - γ) Από 1001 και άνω κατοίκους εκλέγεται 5/λές Τοπικό Συμβούλιο
- Όσον αφορά αρμοδιότητες και πόρους μάλλον μία απ' τα ίδια.

6. Εκλογικό σύστημα
Αν υποθέσουμε ότι το ζαγόρι θα αποτελέσει έναν Δήμο, τότε έχουμε πέντε εκλογικές περιφέρειες, δηλαδή οι τρεις Δήμοι, το Πάπιγκο και η Βωβούσα. Κάθε μία απ' αυτές τις εκλογικές περιφέρειες θα εκλέξει δημοτικούς συμβούλους ανάλογα με τον πληθυσμό της. Τα Τοπικά Συμβούλια εκλέγονται με ενιαίο ψηφοδέλτιο. Οι δημοτικοί συνδυασμοί προτείνουν υποχρεωτικά υποψηφίους και για τα τοπικά συμβούλια.

ΜΕΡΟΣ Γ'

Γενικές Διοικήσεις

Καταργούνται οι σημερινές 13 Περιφέρειες και συγκροτούνται 7 Γενικές Διοικήσεις. Η Γενική Διοίκηση είναι το αποκεντρωμένο κράτος και συνδέει την αυτοδιοίκηση με το κεντρικό κράτος, τούτέστιν την Αθήνα.

ΜΕΡΟΣ Δ' Οικονομική και Επιχειρησιακή Υποστήριξη

Προτείνεται οικονομική θεμελίωση της αυτοδιοίκησης με εξασφάλιση οικονομικών πόρων και μέσων. Τέλος αναλύεται η διαχείριση ελληνικών και κοινοτικών προγραμμάτων για την πορεία της αυτοδιοίκησης.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ: Ο Καποδίστριας απέθανε, ζήτη ο Καλλικράτης.

Το ημερολόγιο 2010 του Πολιτιστικού Συλλόγου Καπεσόβου

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΑΠΕΣΟΒΟΥ «Ο ΑΛΕΞΗΣ ΝΟΥΤΣΟΣ»

Το μέλλον αόρατον!!!

Για τους Καπεσοβίτες όμως;

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ 2010

Στις 8 Μάρτη το βράδι, στην στοά Λούλη, ο Πολιτιστικός Σύλλογος Καπεσόβου «ΑΛΕΞΗΣ ΝΟΥΤΣΟΣ» παρουσίασε το ημερολόγιό του για το 2010. Σημαντική η μέρα της παρουσίασης. Γιορτή της γυναίκας η 8η Μαρτίου και η φλιτζανοσκοπεία ήταν έργο και ενασχόληση κυρίως των γυναικών στις λίγες ώρες ανάπαυλας που είχαν. Παραβρέθηκαν Καπεσοβίτες, Ζαγορίσιοι και φίλοι του χωριού μας. Ο Δήμαρχος Κεντρικού Ζαγορίου κ. Γαβριήλ Παπαναστασίου, ο πρώην Δήμαρχος Τύμφης κ. Θεόδωρος Τσουμάνης, ο Πρόεδρος του Πολιτιστικού Συνδέσμου Ζαγορίσιων κ. Πολύβιος Καρράς, η δημοσιογράφος και ποιήτρια κ. Άννα Δερέκα και άλλες εξέχουσες προσωπικότητες τίμησαν την εκδήλωσή μας. Παρών και ο φίλος μας και μέλος του συλλόγου κ. Παναγιώτης Νούτσος, καθηγητής Φιλοσοφικής στο Πανεπιστήμιό μας.

Ο σύλλογος πρόσφερε στους παρευρισκομένους καφέ και αναψυκτικά με μεζέ αποξηραμένα κεράσια χωρίς ηπατίτιδα (βλέπε αποξηραμένες ντομάτες Τουρκίας). Όσοι ήθελαν να ντυρλώσουν μετά την παρουσίαση, έφαγαν μετά μουσικής και πλήρωσαν απ' τη τσέπη τους.

Την παρουσίαση του ημερολογίου ανέλαβαν οι Καπεσοβίτες φιλόλογοι κ. Νίκη Ζούκη - Γκούρη και κ. Θουκυδίδης Παπαγεωργίου. Ο Θουκυδίδης αφού αναφέρθηκε γενικά στο Καπέσοβο και στο Ζαγόρι, τόνισε την δράση του συλλόγου σχετικά με την έκδοση ημερολογίων. Ακολούθως εξηγήσε και ανέλυε ένα ένα τα κεφάλαια του ημερολογίου του 2010, ενώ η Νίκη διάβαζε με στόμφο χαρακτηριστικά αποσπάσματα.

Τα πέντε πρώτα κεφάλαια του ημερολογίου ασχολούνται με φλιτζανοσκοπεία, ονειρομαντεία, ωμοπλάτη, καιρικές προβλέψεις και οιωνοσκοπεία. Το έκτο κεφάλαιο με άλλες μορφές πρόβλεψης, όπως οι αγκαστρωμένες γυναίκες, το παίξιμο του ματιού, ούι τι θ' ακούσουν τ' αυτιά μ', κλπ. Το έβδομο κεφάλαιο με πολύ σύγχρονες προβλέψεις, όπως «αν κάτσει στα γόνάτα σου διμετρη ξανθιά, με κολασμένες καμπύλες, αυτή κάτω των 25 κι εσύ άνω των 60, τότε ετοιμάσε βαλιτσάκι με φανέλες και βρακιά και πιτζάμα ανοιχτή για τον καθετήρα και βουρ για την εντατική». Για να σας ανοίξει η όρεξη για διάβασμα του ημερολογίου τότε ξεκινήστε από το Ζ' κεφάλαιο, για ψίχα χαμόγελο. Το όγδοο και τελευταίο κεφάλαιο ανήκει στον υπογράφοντα, που το παίζει ποιητής με δεκαπεντασύλλαβο και γράφει:

«Μαντείο σαν παράρτημα εκείνου της Δωδώνης
λειτουργήσε στο τόπο μας, στο σπίτι της Περσεφόνης.
Πυθίες είχαμε πολλές και η Χαρίκλω πρώτη,
εκεί μαζεύονταν γριές, οι άντρες και η νιότη.
Σαν χούχλασε στο μαγειριό ο πρωινός καφές,
γυρίσαν τα φλιτζάνια τους να πούνε τις πομπές.
Οι φλιτζανούδες ήξεραν επιθυμίες, πόνους
κι αρχίζουν την εξέταση για συγγενείς και γόνους.
Στη στράτα αργολιάζει θεόρατη οχιά,
τ' απόγιομα μας έρχεται βροχή δροσοσταλιά.
Τα χελιδόνια χαμηλά, σημάδι πως θα βρέξει,
πολύ καλά θα ποτιστεί ο κήπος τ' Ντιναλέξη»

Τα ημερολόγια που εκδώσαμε μέχρι τώρα θα τα δείτε στις σελίδες 2 και 3 του φετινού ημερολογίου και τούτο είναι το δεκατο τρίτο. Εμείς το θεωρούμε γούρικο, γιατί θέλετε, δεν θέλετε θα τ' αγοράσετε.

Απόστολος Ντιναλέξης

ΜΕΡΟΣ Γ' Η ΩΜΟΠΛΑΤΗ

Ο Πάρις αρπάζει την Ελένη κι ο Μενέλαος χαρούμενος κι ελεύθερος οργανώνει ζιαφέτι. Καλεσμένος κι ο Κάλχας. Τα αρνικά-ταϊκα που φέρονται πυροβολήθηκαν με καλάνικωφ κι όλες οι ωμοπλάτες έχουν τρύπες. Γι' αυτό ο Κάλχας, πούφαγε τον αγλέορα, σ' όλες τις πλάτες βλέπει τρύπες. Σε συνδυασμό με το κρασί που ρούφρηξε, απ' τ' αρνέλια της Νεμέας, προβλέπει πόλεμο, αλλά μέσα στη θολή ατμόσφαιρα απ' τα τσιγάρα κι απ' τον καπνό της ψησταριάς κανένας δεν τον πρόσεξε, κανένας δεν τον πίστεψε. Ο πόλεμος έγινε, πήγαν στην Τροία κι οι Τρώες έφαγαν και τον Δούρειο Ίππο, γιατί, ως γνωστόν, απ' την πλάτη του ίππου δεν γίνονταν προβλέψεις.

Τα ζώα που προσφέρουν ωμοπλάτη για διάγνωση είναι τα αρνιά, τα κατσίκια, τα πρόβατα, τα γίδια, τα κριάρια και τα τραγιά. Ιδιοκτησιακά το σφαχτό πρέπει νάναι της οικογένειας, απ' το κοπάδι της. Στα χωριά μας μέχρι πριν λίγα χρόνια ανθούσε η οικοδομή κτηνοτροφία έτσι κάθε οικογένεια είχε το κουμάντο της.

Αν το σφαχτό που θα ψήσει η οικογένεια είναι ξένο τότε θέλει πολύ αλάτισμα για να γίνουν μαντέματα και για να επαληθευτούν.

Την ωμοπλάτη εξετάζει ο παππούς ή ο πατέρας, μαθημένος να διαβάει από παλιότερους μάντεις. Κρατάει την πλάτη απ' την στενή πλευρά, απ' την κορυφή του τριγώνου και πάνω βάζει τον αντίχειρα. Τα σημάδια στο τμήμα που καλύπτει ο αντίχειρας αφορούν προβλέψεις μέσα στο σπίτι, ενώ τα σημάδια στο υπόλοιπο τμήμα προς την βάση του τριγώνου αφορούν συγγενείς εκτός σπιτιού.

Εάν η πλάτη είναι καθαρή τότε δεν πρόκειται να συμβεί κάτι, αλλά ο μάντης κοιτάζει και την ράχη, δηλαδή το κοκαλάκι που κολλάει στο στενό τμήμα της πλάτης. Αν, λοιπόν, η ράχη είναι καθαρή δεν τρέχει κάτι, αν είναι σκοτεινή τότε η πρόβλεψη πάει για πόλεμο ή για κάποιο γενικό κακό. Αν η πλάτη έχει κάποια τρυπίτσα, τότε να περιμένουμε θάνατο από μολύβι, δηλαδή ντουφέκι και πόλεμος. Αν υπάρχουν μαυράδια σαν τελιστές ή υπάρχουν σκιές, τότε να περιμένουμε αρρώστια μικρή ή μεγάλη. Σε μερικές πλάτες παρατηρείται κάποια γραμμούλα σαν παύλα. Αυτό το σημάδι λέγεται σαμηνίτσα και σημαίνει γεννητοσύρα στο σπίτι.

Και κλείνοντας το θέμα και μια σύσταση. Το κορίδι της ωμοπλάτης δεν τρώγεται με μαχαίρι και πιρούνι, αλλά με το χέρι και καλύτερα με τα δυο χέρια. Έτσι μένει η πλάτη καθαρή και διαβάζεται καλύτερα. Την πλάτη δεν την βάζουμε για διάβασμα μπροστά στο ηλεκτρικό, αλλά μπροστά σε λάμπα πετρελαίου ή κατά τον ήλιο. Μετά τις προβλέψεις τα χέρια τα ακουπίζουμε στο παντελόνι ή στην μπουραζάνα.

Απόστολος Ντιναλέξης

Το σχέδιο Καλλικράτης:

ένα βήμα προς την αυτό-ευθύνη, αλλά και την «άμεση» δημοκρατία;

1. Η έννοια της κοινότητας παλαιότερα καθοριζόνταν αυστηρά με γεωγραφικούς όρους. Οι άνθρωποι, δηλαδή, κυρίως κάτοικοι ενός συγκεκριμένου τόπου, διαμόρφωναν μια κοινότητα με κοινούς παρονομαστές την παράδοση, τις οικονομικές δραστηριότητες τις κοινωνικές σχέσεις κ.λ.π. Σήμερα οι παραπάνω λόγοι έπαψαν να είναι καθοριστικοί. Με τα νέα οδικά δίκτυα, τα κινητά τηλέφωνα, κυρίως όμως την αλληλοδιάδραση των οικονομικών δραστηριοτήτων, τη διαχείριση των χρήσεων της γης με ενιαία αντίληψη, τη διαχείριση και τον προσανατολισμό των πλουτοπαραγωγικών πηγών της περιοχής, το διαδίκτυο, και γενικότερα τις μη διαιρετές δομές, τις υπάρχουσες ή και τις εν δυνάμει να γίνουν, τα γεωγραφικά όρια, που άλλοτε καθόριζαν την έννοια της κοινότητας, διεράγησαν, γεγονός που οδήγησε στην ενοποίηση ευρύτερων κοινωνικών συνόλων.

2. Η αναζήτηση όμως των νέων διευρυμένων ορίων μιας νέας κοινότητας συναντάει ενστάσεις και αντιστάσεις. Και τούτο γιατί οι πολίτες, ενώ αρχίζουν προφανώς να διαισθάνονται ότι στα νέα διευρυμένα πλέον «τοπία» έχουν πολλά που τους ενώνουν, παραμένουν, ωστόσο, αγκυλωμένοι σε εκείνα που τους χωρίζουν. Πρέπει συνεπώς να πεισθούν ότι, για να δημιουργήσουν ένα νέο σταθερό, βιώσιμο και αποτελεσματικό κοινωνικό τοπίο, οφείλουν να δεχτούν **τα κοινά που τους ενώνουν**, αλλά και να **εξεχάσουν** εκείνα που μέχρι χτες τους χώριζαν. Μόνον έτσι θα σχηματίσουν, όχι απλώς μια γεωγραφική ενότητα, όπως παλαιότερα, αλλά μια **νέα** γεο-οικονομική ενότητα, και άρα πολιτική και πολιτισμική οντότητα, που, όντας η ίδια φορέας και επωφελούμενος ταυτόχρονα, θα είναι λειτουργικά ικανή να αναλαμβάνει τις ευθύνες της για την αυτοδιαχείριση των κοινών της. Που σημαίνει να οικοδομεί και ανοικοδομεί διαρκώς τον ίδιο της τον εαυτό.

3. Τα κριτήρια με τα οποία θα πρέπει να επανακαθοριστούν τα όρια των μελλοντικών δήμων θα πρέπει να στοχεύουν, κυρίως στην αναζήτηση της υπάρχουσας ήδη ανθρωπογεωγραφικής ενότητας στην περιοχή, στην ισόρροπη ανάπτυξη των μερών της περιοχής, στο πληθυσμιακό της μέγεθος, το οποίο δεν πρέπει να είναι μικρότερο (ενδεικτικό) των 10.000, στο οδικό και επικοινωνιακό δίκτυο. Και ακόμη στην ανάδειξη των ήδη υφισταμένων και αλληλοεξαρτώμενων

λειτουργιών της περιοχής, όπως για παράδειγμα είναι οι συγκοινωνίες, η χωροταξία, η πολεοδομία, η διαχείριση των απορριμάτων, η διαχείριση των υδάτινων πόρων, οι οικονομικές και πολιτιστικές δραστηριότητες. Και ακόμη η γεωργία, η κτηνοτροφία, η βιομηχανία, η βιοτεχνία κ.λ.π., οι ανάλογες υπηρεσίες, όπως Νοσοκομεία, κέντρα Διοίκησης, σχολεία κ.λ.π. Και βεβαίως και η ανάγκη δημιουργίας ενός μεγέθους εντόπιας αγοράς, ώστε να μπορούν στη συνέχεια οι νέες κοινωνικές οντότητες να λειτουργούν αυτοτελώς πολιτικά, διοικητικά, οικονομικά, τεχνικά κ.λ.π. Με άλλα λόγια στόχος της νέας διοικητικής αποκέντρωσης θα πρέπει να είναι η αποκατάσταση μιας λειτουργικής αντιστοιχίας μεταξύ της **διοίκησης** μιας περιοχής και των ήδη **υφισταμένων κοινωνικών και οικονομικών πραγματικοτήτων** που σήμερα λειτουργούν ουσιαστικά σε ένα θεσμικό κενό ή, το χειρότερο, σε ένα θεσμικό αναντίστοιχο των αναγκών του. Και επιπλέον να στοχεύει στη μεγαλύτερη δυνατή εξυπηρέτηση των πολιτών και κυρίως του **κοινού** αγαθού της τοπικής κοινωνίας, με το **μικρότερο δυνατό κόστος** λειτουργίας.

4. Η αυτονομία όμως μιας αποκεντρωμένης κοινωνικής οντότητας προϋποθέτει και προαπαιτεί την έμπρακτη και αξιόπιστη συμμετοχή της ίδιας της κοινωνίας στα σημαντικά τουλάχιστον ζητήματα που την αφορούν. Άλλωστε στην ουσιαστική δημοκρατία οι πολίτες που υπόκεινται σε μια πολιτική εξουσία «έχουν δικαίωμα να συμμετέχουν στον καθορισμό της». Συνεπώς η αποκέντρωση θα πρέπει να συνοδευτεί με την καθιέρωση θεσμών, όπως τα τοπικά δημοψηφίσματα, η θεσμοθέτηση μικρών «κοινοβουλίων των πολιτών» οι διάφορες ενώσεις και βεβαίως η ουσιαστική λειτουργία ενδοκομματικής δημοκρατίας, που θα αναδεικνύουν έμπρακτα και αξιόπιστα αυτή τη συμμετοχή των δημοτών, ώστε οι αποφάσεις των αιρετών αρχόντων να κινούνται απαραίτητως στο αξιόπιστο διαπιστωμένο πλαίσιο των τάσεων του κοινωνικού σώματος. Με μια παρόμοια διαδικασία θα ουσιαστικοποιηθεί η έννοια της αντιπροσωπευσης και θα βρει την έμπρακτη εφαρμογή του το πρόταγμα «**πρώτα ο πολίτης**», πρόταγμα που ηγείται του νεότερου «**κάθε μέρα πολίτης**» ενώ ταυτόχρονα θα διασφαλιστεί η **αυτοτελής έκφραση των τοπικών κοινωνιών**, που είναι και προϋπόθεση της αποκέντρωσης η δε δημοκρατία θα προ-

σεγγίσει το ακριβές σημασιολογικό περιεχόμενο της, που σήμερα το στερείται.

5. Για την επίτευξη αυτών των στόχων –και όχι μόνο– και για να είναι λειτουργικοί οι μελλοντικοί δήμοι, ως αυτόνομα υποσυστήματα του κράτους, θα πρέπει να ενταθούν και εκσυγχρονιστούν θεσμικά οι ελεγκτικές διαδικασίες σε όλα τα επίπεδα, ώστε να παταχτούν η σπατάλη και η διαφθορά, αλλά και οι πελατειακές σχέσεις που τώρα απομυζούν κάθε δυνατότητα της ΤΑ. Και βεβαίως να καθοριστεί με ακρίβεια ο τύπος της λειτουργίας τους: Να αποσαφηνιστεί, δηλαδή, με τη μεγαλύτερη δυνατή ακρίβεια και χωρίς επικλίψεις ή παραλείψεις, η οργάνωση των υπηρεσιών τους και οι επιμέρους αρμοδιότητες των μερών τους. Και επιπλέον, για τη καλύτερη διαχείριση των πληροφοριών να εξοπλιστούν και αξιοποιηθούν τα μέσα και τις μεθόδους της σύγχρονης τεχνολογίας. Ακόμη να καθοριστούν θεσμικά οι σχέσεις των αιρετών αρχόντων με τους υπηρεσιακούς παράγοντες στη βάση της γενικής αρχής ότι οι αιρετοί παράγοντες πολιτικής και είναι υπεύθυνοι για τις κατευθύνσεις, η υπηρεσιακή δε πυραμίδα είναι υπεύθυνη για την εφαρμογή της. Ασφαλώς και οι δύο φορείς τελούν υπό καθεστώς αξιόπιστης λογοδοσίας. Η υπηρεσιακή όμως πυραμίδα της ΤΑ θα πρέπει να ενδυναμωθεί και **ποιοτικά** και για το λόγο αυτό θα πρέπει να ισχύσει **αδιάβλητο** σύστημα προσλήψεων. Θα πρέπει όμως ακόμη να προηγηθεί αξιολόγηση των θέσεων, προκειμένου να επιλέγονται στη συνέχεια οι αντιστοίχως καλύτεροι, και επιπλέον θα πρέπει οι αμοιβές να συνδέονται με το είδος της αξιολογημένης θέσης, και με την ποιότητα της συμβολής του υπαλλήλου που την καταλαμβάνει.

6. Και μια τελευταία και σημαντική επισήμανση: Ο άνθρωπος του 20ου αι. έζησε με την ελπίδα πως η λύση θα προέκυπτε από τη διαρκή πρόοδο και τη συναφή αειφόρο ανάπτυξη. Με την αυτή του 21ου αι. άλλαξαν όλα: το απρόβλεπτο, καθώς διέγραψε όλους τους αμφίβολης πιστότητας οδοδείκτες, μας έθεσε σε **διάλογο με το αθέταίο** και μετέφερε την ευθύνη στις πλάτες όλων μας. Το δρόμο που καλούμαστε να διανύσουμε δεν προυπάχει. Θα τον ανοίγουμε διαρκώς και μόνοι. Στο πλαίσιο αυτό οι αποκεντρωμένες κοινωνικο-οικονομικές οντότητες, οφείλουν να αναζητήσουν και την οικονομική τους αυτονομία. Δεν μπορεί να είναι οι δια-

χειριστές «... εμβασμάτων». Θα είναι οι διαχειριστές και των δικών τους αγαθών. Και με τη συλλογική ευθύνη τους θα αναδείξουν την ακατάλυτη αξία του οικονομικού αξιώματος που απαιτεί όπως το ίδιο οικονομικό αποτέλεσμα να προκύπτει με τη μικρότερη εργατική δύναμη και το χαμηλότερο εργατικό κόστος. Και με γνώμονα αυτή την αρχή οι τοπικές κοινωνίες να κινούνται προς την κατεύθυνση της δημιουργίας ενδογενούς –τοπικής– παραγωγικής βάσης. Η συλλογική ευθύνη, άλλωστε, αντλεί την ύπαρξή της από το ίδιο το περιεχόμενό της. Και όταν το τελευταίο εξαλλασσεται μιμούμενο αλλότριες διαφορετικότητες, τότε εξασθενεί και η δύναμη της ίδιας.

7. Τέλος επισημαίνουμε και τούτο: Ιδιαίτερα σήμερα, περισσότερο από ποτέ άλλοτε, η επανασυγκρότηση διευρυμένων αποσυγκεντρωμένων και αυτο-υπεύθυνων κοινωνιών είναι πολύ περισσότερο αναγκαία και για έναν ακόμη λόγο: Είναι κοινή η διαπίστωση ότι ο κοινωνικός ιστός δέχεται καταστροφικές πιέσεις αποσύνδεσης από πολλές αιτίες: Ο λυσσαλέος αγώνας για την ατομική επικράτηση, η αποθέωση του ιδιοκτήτη και του εφήμερου, η καθήλωση –και απομόνωση– για ώρες ατέλειωτες μπροστά στην τηλεόραση, κ.ά.π. οδηγούν ανεπαίσθητα, αλλά σταθερά στην προίωση αυτοεγκατάλειψη και εντέλει στον ηρεμιστικό κατήφορο μιας μαζικής αποκοινωνικοποίησης. Έτσι τα άτομα απομακρύνονται από το ζωντανό κοινωνικό περιβάλλον τους και από κάθε έννοια συλλογικότητας και συλλογικού αγαθού, για να «κοινωνικοποιηθούν» σε μια εξωτερική, απόμακρη, εικονική πραγματικότητα, ήτοι, σε μια ρευστή **κοινωνία σκιών**. Δηλαδή σε ένα φαντασιακό απόμακρο. Το γεγονός μάλιστα ότι σ' αυτές τις φαντασιακές κοινωνίες εκείνοι που διολισθαίνουν ολοένα και περισσότερο είναι ιδιαίτερα οι νέοι μας, κίνδυνος που ήδη είναι πλέον «προ των πυλών», καθιστά επιτακτικότερη την ανάγκη να λάβουμε δραστηρικά μέτρα ώστε να διοχετεύσουμε την ορμή τους προς την κατεύθυνση της συμμετοχής τους στις **ζωντανές κοινωνίες**, όπου ταυτόχρονα θα μπορέσουν να συμβάλουν θετικά στην ενδυνάμωση των σχέσεων των τοπικών αλλά διευρυμένων πλέον κοινωνιών. Το σχέδιο «Καλλικράτης» είναι μια ευκαιρία. Ας τοληήσουμε να την αξιοποιήσουμε.

Α. Κατωχωρίτης

«ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ»: «Διαβούλευση», «κριτήρια» και «εφαρμογή»

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΝΟΥΤΣΟΥ

Από τη σκοπιά της κρατικής εξουσίας και των τρόπων διάχυσής της στο σύνολο της επικράτειας επιχειρείται, για μίαν ακόμη φορά, η ανασύνταξη του χάρτη της αυτοδιοίκησης με τη «χάραξη» νέων διοικητικών ορίων, κάποτε με την έμμεση παρώθηση της «γραφειοκρατίας των Βρυξελλών». Τούτο ονομάζεται «διοικητική μεταρρύθμιση» και οι προσδοκίες των εισηγητών της είναι να υπάρξουν «ισχυρά κέντρα προγραμματισμού» και η «αποτελεσματικότερη διαχείριση υπηρεσιών».

Προφανώς, μια τέτοια αποβλεπτικότητα εκ προοιμίου διαθέτει υψηλό δείκτη επιδοκιμασίας, τόσο για την πρωτοβάθμια τοπική αυτοδιοίκηση όσο και για την «περιφερειακή», αιρετή κι αυτή, αρκεί **να μην προκύψουν «περιφέρειες» - «υβρίδια» ή ναρκοθετημένες εξυπαρχής συνεννοήσεις**. Αναμφίβολα, έχουν εκπονηθεί οι ανάλογες μελέτες, με τη συμμετοχή αρμόδιων φορέων και εμπειρογνομώνων (με ή χωρίς εισαγωγικά). Αν μείνουμε στη χώρα μας, μπορεί κανείς να αναζητήσει την όποια απόσταση ανάμεσα στη «μελέτη σκοπιμότητας» και στις προτάσεις για την «εφαρμογή» της.

Επομένως, το πρώτο που θα διερευνηθεί κανείς είναι αν αντιμετωπίζονται ως παντελώς δεδομένοι οι 914 δήμοι και οι 120 κοινότητες που προήλθαν από το πρόγραμμα «Καποδιστριας» (το ιστορικό περιεχόμενο του συμβολισμού δεν υπήρξε μονοσήμαντο), χωρίς να έχει υπάρξει «αναλυτική αξιολόγηση των αποτελεσμάτων» του, και συναφώς αν τα προτασόμενα κριτήρια ως προς τη «χάραξη» των νέων διοικητικών ορίων είναι διακοσμητικά και τελικώς δεν λαμβάνονται υπόψη. Πράγματι, προβάλλονται λόγοι «απλότητας», «ευκολίας» και «ρεαλισμού» που κρατούν ακμαία οδηγητικά σχήματα τα παλαιότερα, ενώ συνακόλουθα εμφανίζεται ρητορική και ανέξοδη η αναφορά στις «ελάχιστες ορια-

κές περιπτώσεις» που θα μπορούσαν να εκληφθούν ως «εξαιρέσεις»;

Με μονάδα σύγκρισης δημοτικά διαμερίσματα, μεγάλα τμήματα σημερινών δήμων, επαρχιών και νομών προβλέπεται να διεξαχθεί **μια εντελώς συγκεκριμένη συζήτηση για το αν τα «γενικά και απλά κριτήρια» βρίσκονται να υπερίπτανται της πραγματικότητας και επομένως να μην εφαρμόζονται στη «πραγματική γεωγραφική ενότητα»**. Αναγνωρίζω ότι θα ξεφυτρώσουν λογής λογής ενδοιασμοί, μεταπράτες της «τοπικότητας» και φωνασκοί του «τοπικισμού» που δεν είναι ανιδοτελείς. Μνημονεύμενα, ωστόσο, αυτά τα «κριτήρια» αναμένεται να στοιχειοθετηθούν επαρκώς αντιπαραδείγματα μιας τέτοιας έωλης «εφαρμογής», με πάγιους βέβαια τους υπάρχοντες «καποδιστριακούς» δήμους.

Πώς θα σχηματισθεί η νέα ονομασία; Θα επιλεγεί κάτι το εντελώς νέο ή το εντελώς παλαιό; Ή μήπως θα προκύψει μακρόσυρτα, με την παράθεση της επωνυμίας των υπό συνένωση τριών ή τεσσάρων δήμων; Και ποια τελικώς θα προκριθεί ως έδρα, δηλαδή η έδρα του δημάρχου και του δημοτικού συμβουλίου που θα ασκεί «επιτελικές και προγραμματικές αρμοδιότητες»; Θα πρόκειται μόνο για γεωγραφικό κέντρο ή για την «πόλη-κέντρο» που για την ώρα δεν υπάρχει; Πώς λοιπόν θα ευοδωθεί η «διάρκης» και λειτουργική σχέση» των χρόνια τώρα πολυδιασπασμένων μερών του νέου δήμου;

Θα ληφθεί υπόψη η ισχύουσα διοικητική διαίρεση των νομών σε επαρχίες, είτε αυτές διαθέτονται έως τώρα αρμοδιότητες είτε όχι, ή θα επιστρέψουμε σε **ομόλογα σχήματα των αρχών του προηγούμενου αιώνα**; Θα τηρηθεί η πρόβλεψη των «κοινών πολιτισμικών και πολιτιστικών παραδόσεων και εθίμων» ή θα υποχρεωθούν να συμπέσουν διαφορετικές «εθνοπολιτιστικές» (ή όπως αλλιώς οριοθετηθούν) οντότητες; Θα τηρηθεί η πρόνοια για «συμπα-

γές σχήμα»; Ακριβέστερα, θα σχηματισθούν νέοι δήμοι που «δεν θα χωρίζονται στο εσωτερικό τους από φυσικά σύνορα που εμποδίζουν την επικοινωνία, όπως οροσειρές, μεγάλα ποτάμια»; Δηλαδή, θα προκύψει η αντιστοίχιση ανάμεσα στη «γεωμορφία» και στη «συνειδηση» του δημότη / κατοίκου ότι «ανήκει» σ' αυτήν την περιοχή;

Θα τηρηθεί το κριτήριο της «κοινωνικής και οικονομικής ομοιογένειας; Κατά πόσο θα ισχύει η «ισότιμη πρόσβαση σε όλες τις περιοχές των νέων δήμων; Πώς ακριβώς θα επιτευχθεί η προσδοκώμενη «προσβασιμότητα», χωρίς να «αφαιρεθούν», από τον «πραγματικό» χάρτη οι οροσειρές και τα «μεγάλα ποτάμια»; Πόσο εφαρμοστέο είναι κάτω απ' αυτές τις γεωγραφικές και οικονομικές συνθήκες, το ύπατο κριτήριο; Δηλαδή, η «αποτελεσματικότερη διαχείριση υπηρεσιών που αναφέρονται ιδίως στην καθημερινή ζωή των πολιτών και στην ποιότητά της».

Πιο συγκεκριμένα, αν ως «καθημερινή ζωή» ορίσουμε τον εργάσιμο και τον υπό διάθεση χρόνο, είναι δυνατόν οι **δημότες / κάτοικοι ενός τένος δήμου ή ενός μεγάλου διαμερίσματος να μην συνδέονται καθόλου με το νέο διοικητικό τους κέντρο**; Δηλαδή, σχεδόν στο σύνολό τους, να εργάζονται, να ψυχαγωγούνται, να στέλνουν τα παιδιά τους σε πρωινά και «απογευματινά» σχολεία κλπ. σε εντελώς άλλη κατεύθυνση, στον δήμο εκείνο με τον οποίο τους συνδέει «αστική συγκοινωνία» πέντε φορές την ημέρα και συναποτελούν «λειτουργική οντότητα».

Μεσα από τη νεότευκτη γεωγραφική απομόνωση **πώς θα συντελεσθεί η «οικονομική αυτοδυναμία» των νέων δήμων**; Τι ποσοστό θα τους αναλογεί ως προς τη «φορολογική αποκέντρωση»; Μπορεί να προβλεφθεί ως «οικονομικό κριτήριο» η «επιρροή της πόλης» όταν αυτή δεν υπάρχει εντός

του νέου δήμου; Τι είδους σχέση «ιδίων εσόδων προς συνολικά έσοδα» και ανελαστικών δαπανών προς συνολικές δαπάνες αναμένεται να καταγραφεί; Τι ποσό θα εισπραχθεί από τέλη παρεπιδημούντων και εκκδομένων λογαριασμών εστιατορίων όταν από δύο έγιναν μισό τοις εκατό;

Και στην περίπτωση «χάραξης» των νέων διοικητικών ορίων δεν απαιτείται μόνο **«τηλεσκόπιο»** αλλά και **«μικροσκόπιο»**. Αν μείνουμε στο πρώτο και επικρατήσουν μακροσκοπικές «λύσεις γεωγραφίας», **τότε θα επιβληθούν οδυνηρές «χαρακίες»** στο σώμα της τοπικής αυτοδιοίκησης. Αν συνυπολογισθεί και η «μικροσκοπική» θεώρηση του ζητήματος, τότε δεν θα παρακαμφθεί η σημασία και άλλων κριτηρίων όπως είναι η υπερχρέωση ορισμένων δήμων και η πληθώρα των υπαλλήλων που διαθέτουν. Αν υποθέσουμε ότι υπάρχουν «δήμοι-εργολάβοι», με υπερπληθώρα κατώτερων υπαλλήλων στις τεχνικές υπηρεσίες, που τα φέρνουν ίσα ίσα όσο τους ανατίθενται δημόσια έργα ή όσο εισπράττουν δημόσιους πόρους χωρίς να τους αποδίδουν έγκαιρα στους δικαιούχους τους. Πράγμα που σημαίνει ότι **δεν αποφευχθεί η μετακίνηση του προβλήματος από τους μεγάλους δήμους στους μικρότερους και αρκετά ανθηρούς. Συναφώς, τι είδους «ενίσχυση αρμοδιοτήτων» θα αναμένει τους «νησιωτικούς δήμους»;**

Συμπερασματικά, για τις ενστάσεις και τις υπομνήσεις που διατυπώνω σ' αυτό το άρθρο γνωρίζω δύο τουλάχιστον παραδείγματα δήμων της χώρας που στο πλαίσιο μιας δημόσιας «διαβούλευσης» επιβάλλεται να εξετασθούν εξυπαρχής. Έχω τις επωνυμίες τους και τους λόγους που απαιτούν τη «βέλτιστη λύση» για κάθε ενδιαφερόμενο να στήσει ευήκοον ους...

Ο κ. Παναγιώτης Νούτσος είναι καθηγητής της Κοινωνικής και Πολιτικής Φιλοσοφίας στο Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων.

Τσιπουροκατάνυξη στο ρακοκάζανο της Βίτσας

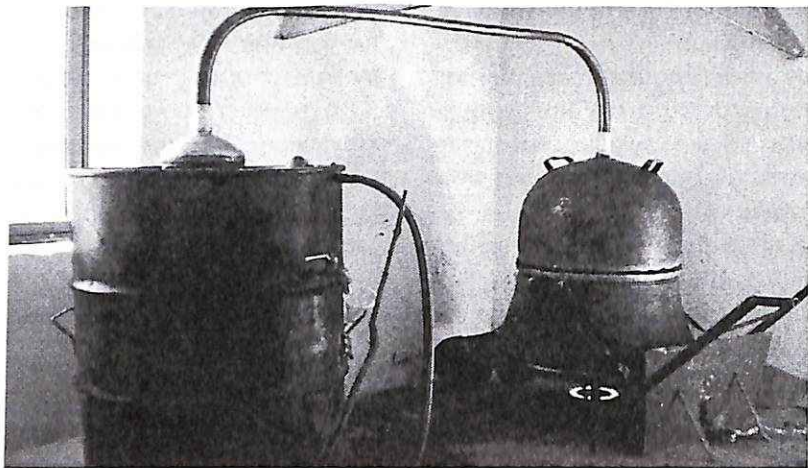
Ελένης Οικονομίδου Δούβλη

βράση» το καζάνι.

Θυμάμαι τη μάκω μου κι αργότερα την πεθερά μου που ανακάτευε σ' ένα παλιό «νταβά» αλεύρι με στάχτη και νερό και με το μίγμα σφράγιζε ολόγυρα τα χείλη του καζανιού, για να μη φεύγει «ο

ξύλα που έτριζαν στη φωτιά κι η μυρωδιά του τσιπουρού...

Τότε που ανακατεύονταν το «πνεύμα» με το οινόπνευμα κι άρχιζαν οι φιλοσοφίες αλλά και «οι αφταιές» (τολμηρά αστεία) και κανένας δεν σηκώνονταν να

αχνός». Στον «πύρο» του καζανιού φρόντιζε η νοικοκυρά να βάζει λίγο βαμβάκι ή μια γάζα για να κρατά «τις ζούρες» και να πέφτει καθαρό στην κατσαρόλα. Αν είχε πολλά καζάνια ξημέρωνες...

Γέλια, αστεία, κάστανια στη θράκα και παραχωμένα στη στάχτη κυδώνια και πατάτες και κρεμμύδια μοσκοβολούσαν, ψωμί ζυμωτό πυρωμένο με τυρί γίδινο. Καμιά φορά και κυνήγι έστω κι απαγορευμένο...

Δεν χρειαζόταν άλλωστε και πολλά. Αρκούσε η καλή παρέα, τα

φύγει. Κι ας φώναζαν οι μαυρογυναικές ορθές να υπηρετούν. Όταν περνούσε η καθορισμένη ώρα δεν χρειάζονταν «γράδο». Έβαζαν ένα «κόμπο» στο ρακοπότηρο και τόνιχναν στη φωτιά. Από τη φλόγα αποφάσιζαν αν θα το συνεχίσουν ή θα το «κόψουν». Παραπατώντας και κατακόκκινι άλλο απ' τη φωτιά κι άλλο απ' το ρακι έφρευαν.

Καλοξόδευτο και το χρόνου, ε χαρές...

Γιατί τα καρτερούσαν και τα χαίρονταν όλοι καθώς διψούσαν

τόσο για κοσμαντάμωση.

Σήμερα κι εμείς το καρτεράμε και το χαϊρόμαστε το ρακοκάζανο της Βίτσας κι ας είναι και με φλόγιστρο.

Κάθε χρόνο τα παιδιά του πολιτιστικού συλλόγου Βίτσας μας δίνουν αυτή τη χαρά και μας γυρίζουν νοσταλγικά πίσω.

Όλοι στο πόδι, από τον πρόεδρο τον πάντα γελαστό Στάθη Βασδέκη που απαρνήθηκε τη Γερμανία και φώλιασε στη Βίτσα ως την δραστήρια Εύη Κήτα που καλωσορίζοντας ζήτησε να γίνει το γλέντι παραδοσιακό, κι όποιος θέλει να χορέψει πρώτα «να κερνάει» να ρίχνει στα βιολιά. Γιατί κάθε χρόνο μας γλεντούν με τα βιολιά τα παιδιά της Βίτσας.

Δωρεάν το τσιπουρό αλλά και σπιτικό μεζέδες, πίτες και φασολομπρίο. Άψογη εξυπηρέτηση. Κι απέξω σουβλάκια και λουκάνικα για όσους ήθελαν κάτι παραπάνω.

Ωραία κοσμαντάμωση στα έρημα χωριά μας. Όσο περνούσε η ώρα άναβε το γλέντι, κόκκινα μάγουλα, αβέβαια βήματα, χαρούμενη διάθεση, έξω καρδιά.

Κρίμα που έλειπε ο Νάσιος ο Βασδέκης, ο γλεντζές να χορέψει την «τριανταφυλιά». Όμως θα το χάρηκε σίγουρα, απ' τον ουρανό. Ας είναι καλά τα παιδιά που αναβιώνουν κάθε χρόνο το ωραίο αυτό έθιμο. Χωριό που αντιστέκεται όσο μπορεί στις ξενόφερτες συνήθειες και επιμένει Ελληνικά και Ζαγορίσια. Τους ευχαριστούμε και χίλιες ευχές από μας τους μεγαλύτερους. Και του χρόνου.

ΑΠΟ ΤΟ ΔΗΜΟ ΚΕΝΤΡΙΚΟΥ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

9ΗΜΕΡΗ ΕΚΔΡΟΜΗ ΣΕ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΚΕΣ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΕΣ ΒΕΝΕΤΙΑ – ΒΙΕΝΝΗ – ΒΟΥΔΑΠΕΣΤΗ – ΠΡΑΓΑ – ΣΑΛΤΣΜΠΟΥΡΓΚ – ΙΝΣΜΠΡΟΥΚ

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ – ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ – ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ του Δήμου Κεντρικού ΖΑΓΟΡΙΟΥ, μετά από την επιτυχημένη περσινή εκδρομή στην Κεντρική ΕΥΡΩΠΗ, αποφάσισε, εφέτος το τρίτο δεκαήμερο του ΙΟΥΝΙΟΥ να οργανώσει την παρακάτω εκδρομή.

Για περισσότερες πληροφορίες απευθυνθείτε στον ΔΗΜ. ΧΑΝΤΖΑΡΟΠΟΥΛΟ τηλ. 693-2529.355 και στον Δήμο Κεντρικού Ζαγορίου.

Ο πρόεδρος της Επιτροπής,
Δ. ΧΑΝΤΖΑΡΟΠΟΥΛΟΣ

1η ΜΕΡΑ: ΗΓΟΥΜΕΝΙΤΣΑ.

Συγκέντρωση των εκδρομικών το πρωί και αναχώρηση για το λιμάνι της Ηγουμενίτσας, όπου θα πάρουμε το πλοίο για την Ιταλία. Επιβίβαση στο πλοίο. Τακτοποίηση στις καμπίνες και απόπλους. Διασκεδάστε στους πολυτελείς χώρους του πλοίου και απολαύστε την κρουαζιέρα. Διανυκτέρευση εν πλω.

2η ΜΕΡΑ: ΒΕΝΕΤΙΑ-ΒΙΕΝΝΗ.

Άφιξη την επομένη, στο λιμάνι της Βενετίας. Μικρή περιήγηση - ξενάγηση της μαγευτικής πόλης με τα 118 νησάκια, τα 180 κανάλια και τις 400 γέφυρες, πατριδα του Καζανόβα και του Μάρκου Πόλο. Θα

δούμε την πλατεία του Αγίου Μάρκου με την ομώνυμη βασιλική του, τον πύργο του ρολογιού των Μαυριτανών, το παλάτι των Δόγηδων, την γέφυρα των Στεναγμών, κ.α. Επιβίβαση στο πούλμαν και αναχώρηση με κατεύθυνση τα σύνορα Ιταλίας – Αυστρίας. Μέσω του γραφικού Γκρατς, η σημερινή μας διαδρομή θα μας φέρει στην ρομαντική πρωτεύουσα της Αυστρίας. Άφιξη στο ξενοδοχείο, τακτοποίηση στα δωμάτια. Δείπνο. Ελεύθερος χρόνος. Διανυκτέρευση.

3η ΜΕΡΑ: ΒΙΕΝΝΗ – ΒΟΥΔΑΠΕΣΤΗ.

Πρωινό. Η σημερινή μας ξενάγηση αρχίζει από το συγκρότημα των θερινών ανακτόρων της Μαρίας Θηρεσίας, γνωστό σαν Σένμπρουν και το ανάκτορο Μπελβεντέρ. Θα περιηγηθούμε στην όμορφη Ρινγκστράσε και θα θαυμάσουμε το Πάρκο της πόλης, την Μαύρη Πλατεία, την Όπερα, το Κοινοβούλιο, το Δημαρχείο, το Κρατικό Θέατρο και θα καταλήξουμε στην εκκλησία του Τάγματος Φωτίχ Κίρκε. Το μεσημέρι αναχώρηση για την πρωτεύουσα της Ανατολικής Ευρώπης, την Βουδαπέστη. Άφιξη στο ξενοδοχείο. Τακτοποίηση στα δωμάτια. Δείπνο. Το βράδυ

προτείνουμε μια ρομαντική κρουαζιέρα με το караβάκι, στους πρόποδες του Δούναβη, διασχίζοντας το φωταγωγημένο μαργαριτάρι του, την Βουδαπέστη. Επιστροφή στο ξενοδοχείο. Διανυκτέρευση.

4η ΜΕΡΑ: ΒΟΥΔΑΠΕΣΤΗ.

Πρωινό και αναχώρηση από το ξενοδοχείο για ξενάγηση στην πρωτεύουσα της Ουγγαρίας, που είναι χωρισμένη από το Δούναβη στη Βούδα και Πέστη. Θα δούμε τον καθεδρικό ναό του Αγίου Στεφάνου, την πλατεία των Ηρώων, τους πύργους των Ψαράδων, την εκκλησία του Αγ. Ματίας με ωραιότατα Βιτρώ. Επίσης θα δούμε την πινακοθήκη και τα μουσεία πολεμικής και μουσικής ιστορίας. Από το λόφο Γκέλερτ στη Βούδα της Ελευθερίας μπορούμε να απολαύσουμε πανοραμικά την πόλη, καθώς επίσης και τα φημισμένα καφέ Νιου Διορκ και Ζερμπό, φημισμένα για τη μοναδική τους ατμόσφαιρα. Επιστροφή στο ξενοδοχείο. Δείπνο. Διανυκτέρευση.

5η ΜΕΡΑ: ΒΟΥΔΑΠΕΣΤΗ – ΠΡΑΓΑ.

Πρωινό. Επιβίβαση στο πούλμαν και αναχώρηση για Πράγα. Άφιξη στο ξενοδοχείο. Ελεύθερος χρόνος για μια πρώτη γνωριμία για την πόλη. Επιστροφή στο ξενοδοχείο. Δείπνο. Το βράδυ προτείνουμε κρουαζιέρα στο Μολδάβα. Διανυκτέρευση.

6η ΜΕΡΑ: ΠΡΑΓΑ.

Πρωινό. Ελεύθερος χρόνος για αγορές. Η «Χρυσή Πόλη», όπως αποκαλείται η Πράγα, χτισμένη στις όχθες του ποταμού Μολδάβα θα σας κατακτήσει στην σημερινή ξενάγηση. Θα δούμε το Δημαρχείο το αστρονομικό ρολόι του 15ου αιώνα, το Εθνικό Θέατρο, τον Ναό του Αγ. Βίτου, την περιοχή Μάλα Στράνα και θα περπατήσουμε στην πέτρινη γέφυρα του Καρόλου. Ακόμη, θα επισκεφθούμε το πάρκεκλήσι Λορέτο, με τη συλλογή του από 7.000 διαμάντια, θα περάσουμε τον

δρόμο των Αλχημιστών, ολοκληρώνοντας τη γνωριμία μας με την Πράγα. Ελεύθερος χρόνος για αγορές και βόλτα στα καλντερίμια της παλιάς πόλης, που θα σας εντυπωσιάσει. Επιστροφή στο ξενοδοχείο. Δείπνο. Διανυκτέρευση.

7η ΜΕΡΑ: ΠΡΑΓΑ – ΣΑΛΤΣΜΠΟΥΡΓΚ – ΙΝΣΜΠΡΟΥΚ.

Πρωινό. Επιβίβαση στο πούλμαν και αναχώρηση για το Σάλτσμπουργκ. Άφιξη και μικρή επίσκεψη όπου θα δούμε το σπίτι Μουσείο του Μότσαρτ, την πλατεία Μιραμπέλ, τον Καθεδρικό, το Δημαρχείο και μια μικρή βόλτα στο ιστορικό κέντρο της πόλης. Ακολουθώντας αναχώρηση για την πρωτεύουσα του Τυρόλου το Ίνσμπουργκ. Άφιξη στο ξενοδοχείο. Τακτοποίηση στα δωμάτια. Περιήγηση και ξενάγηση στην πόλη – δημιουργήματα των Αψβούργων, όπου θα δούμε μεταξύ των άλλων την Αψίδα του Θριάμβου, τη λεωφόρο Μαρία Τερεζιανστράσε και την Μικρή Χρυσή Στέγη. Περιπλάνηση στα μεσαιωνικά δρομάκια με την μεσαιωνική πλατεία, το Χόφμπουργκ, την Χοφκίρχε κ.α. Επιστροφή στο ξενοδοχείο. Δείπνο. Διανυκτέρευση.

8η ΜΕΡΑ: ΙΝΣΜΠΡΟΥΚ – ΑΓΚΩΝΑ.

Πρωινό. Επιβίβαση στο πούλμαν και αναχώρηση για την Ιταλία. Άφιξη στο λιμάνι της Ανκόνα. Απόπλους και απολαύστε τις ανέσεις του πολυτελούς πλοίου. Διανυκτέρευση εν πλω.

9η ΜΕΡΑ: ΗΓΟΥΜΕΝΙΤΣΑ – ΙΩΑΝΝΙΝΑ.

Άφιξη την επομένη στο λιμάνι της Ηγουμενίτσας. Επιβίβαση στο πούλμαν και αναχώρηση για την πόλη μας γεμάτοι εντυπώσεις και αναμνήσεις από την υπέροχη εκδρομή μας.

ΤΕΛΟΣ ΕΚΔΡΟΜΗΣ

PAMVOTIS TRAVEL
N. ZEPBA 11 45221 ΙΩΑΝΝΙΝΑ
ΤΗΛ.: 2651034774
FAX: 26510 37779

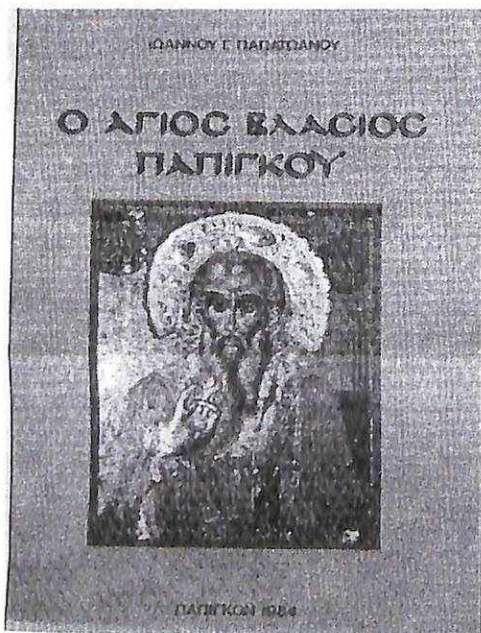
Τιμήθηκε στο Πάπιγκο η μνήμη του Αγίου Βλασίου

Παρά την κακοκαιρία, δυνατή βροχή, βροχόχιονο, «λαίσιαρσμάτα», πυκνή συννεφιά, πολλή υγρασία και αισθητή ψύχρα, τόνον οι εναπομείναντες ομοχώριοί μου, όσο και άλλοι από τα Γιάννινα και φέτος, με την παρουσία τους, τίμησαν δεόντως τη μνήμη του Αγίου Βλασίου, πολιούχου του Παπύγκου.

Ο ιερέας Ευάγγελος Παπαδημητρίου, έχοντας βοηθό του τον παπα-Λάμπρο από την Καλλιθέα Κονίτσας, άψογοι.

Ο καλλιθέαδος ψάλτης Δημήτριος Φέτας, γνώστης και αυστηρός τηρητής του τυπικού της λειτουργίας, έτερψε το εκκλησίασμα.

Οι Επίτροποι, συν ο εθελοντής Κώστας Αποστόλου, συνταξιούχος εκπαιδευτικός – αντικαθιστώντας τον προσωρινώς απουσιάζοντα αδελφό του Ανδρέα – φρόντισαν για όλα: μετέφεραν την εικόνα του Αγίου Βλασίου από το Προσκυνητάρι, μπροστά στην άλλη εικόνα του αγίου στο τέμπλο, αριστερά της Ωραίας Πύλης, παραπλευρώς τοποθέτησαν το «μανάλ'» (μανουάλι), δίπλα σ' ένα τραπέζι και πάνω σ' αυτό ήταν η λειψανοθήκη μ' ένα μικρό τεμάχιο λειψάνου του Αγίου Χαραλάμπους, οι άρτοι της αρτοκλασίας στη

Η εικόνα του Αγίου Βλασίου από το εξώφυλλο του βιβλίου μου.

θέση τους και όλοι, οι Επίτροποι, όρθιοι «στο ζυγκί», έτοιμοι για ό,τι χρειασθεί.

Παρακολουθώντας την όλη αυτή τάξη του Προέδρου και των μελών της Εκκλησιαστικής Επιτροπής που τόσο σχολαστικά πιστά τηρούσαν τις θρησκευτικές παραδόσεις μας –θερμά τους συγκαίρω– δημιούργησαν σε μένα σκέψεις –έστω και λίγες, ελάχιστες, οι λίγες, ανέκαθεν, κινούν την ιστορία, που τηρούν επακριβώς τις ελληνοχριστιανικές παραδόσεις, παραδόσεις που οι αληθείες που περικλείουν είναι δοκιμασμένες για την αντοχή τους στο χρόνο και θ' αντέξουν στους αιώνες των αιώνων, γιατί είναι ποτισμένες με το αίμα εκατομμυρίων μαρτύρων, εκ των οποίων ένας είναι και ο σήμερα εορτάζων Άγιος Βλάσιος, ο πολιούχος του χωριού μας.

Εύχομαι ο Θεός να μας αξιώσει, πρεσβείας του Αγίου Βλασίου και του χρόνου να «ματανταμώσουμε» στον ιερό τούτο χώρο «της Εκκλησίας τ' Αι-Βλας»!

Ιωάννης Γ. Παπαϊωάννου
Πάπιγκον, τ' Αι-Βλασιού 2010

ΕΝΑ ΔΙΗΜΕΡΟ ΣΤΗ ΒΟΡΕΙΟ ΗΠΕΙΡΟ 24-25/4/2010

24/4. Συγκέντρωση στις 07:00 στην κεντρική πλατεία και αναχώρηση για Κακαβιά. Αφού περάσουμε τα σύνορα αναχώρηση για Αργυρόκαστρο. Ολιγόλεπτο προσκύνημα στο Νεκροταφείο των Πεσόντων Ελλήνων στρατιωτών στον ελληνοϊταλικό πόλεμο. Αφού φθάσουμε στο Αργυρόκαστρο επίσκεψη στο Φρούριο (κάστρο της Αργύρας) και περιήγηση στην πόλη.

Αναχώρηση για Αγίους Σαράντα. Ολιγόλεπτη επίσκεψη στη Δερβισάνη. Με την άφιξη στους Αγίους Σαράντα φαγητό σε παραλιακή ταβέρνα και επίσκεψη στον αρχαιολογικό χώρο του Βουθρωτού. Τακτοποίηση στο ξενοδοχείο, λίγη ξεκούραση και φαγητό. Βραδινή επίσκεψη στο λόφο των Αγίων Σαράντα (Λυκούρσι). Διανυκτέρευση.

25/4. Πρωινό και αναχώρηση για Χειμάρρα. Άφιξη στη Χειμάρρα. Περιήγηση στη νέα πόλη και επίσκεψη στη παλιά. Φαγητό και το μεσημέρι αναχώρηση για Δέλβινο για ολιγόλεπτη επίσκεψη και καφέ. Επιστροφή στα Ιωάννινα.

ΤΙΜΗ ΚΑΤ' ΑΤΟΜΟ 90€

Δηλώσεις συμμετοχής στα Γραφεία μας και στα τηλέφωνα
26510 74000, 26510 79286 τις πρωινές ώρες (9.00-13.00).

Πρέπει επιτέλους να προστατευτούν τα μνημεία μας

Τώρα που έφθασε ο κόμπος στο χτένι, πρέπει επιτέλους να προστατευτούν τα μνημεία του τόπου μας. Έπρεπε, φίλοι μου, χωριανοί μου, Ζαγοριείς, Ηπειρώτες έλληνες να φτάσουμε σε αυτό το σημείο να καταλάβουμε ότι η κληρονομιά μας, αυτό που λέμε πολιτισμός μας, αυτό μόνο που με την καλή έννοια μπορούμε να πουλήσουμε σε όλον τον κόσμο κινδυνεύει.

Μετά την ληστεία στην εκκλησία μας θα 'ρθει και η σειρά άλλων μνημείων το ίδιο αξιόλογων στον τόπο μας. Τι πρέπει να γίνει λοιπόν;

Από τις συνεδριάσεις που έγιναν και γίνονται και στον τόπο μας και σε άλλα μέρη έγιναν κάποιες προτάσεις. Έγινε η πρόταση να μπουν ηλεκτρονικά συστήματα προειδοποίησης, ηλεκτρονικός συναγερμός δηλαδή. Οι κακοποιοί εύκολα μπορούν να βγάλουν από τη μέση το συναγερμό.

Να μεταφερθούν όλες οι εικόνες σε ένα μεγάλο μουσείο; Όλα είναι δυνατά υπό προϋποθέσεις. Αν μπουν φύλακες κάποιος πρέπει να φυλάει και τους φύλακες, αφού το έγκλημα έχει φτάσει σε αυτό το σημείο.

Αν μπει σύστημα ηλεκτρονικής προειδοποίησης οι κακοποιοί μπορούν να το εξουδετερώσουν, αφού έχουν αποφοιτήσει από το καλύτερο πανεπιστήμιο της Ευρώπης που είναι, ποιο νομίζετε, ο Κορυδαλλός! Από εκεί ο κύριος Παλαιοκώστας πήρε το ντοκτορά και έγινε από τους καλύτερους εγκληματίες της Ευρώπης και τώρα πρέπει να του δώσουμε και το Νόμπελ εγκληματικότητας. Πού ξέρεις αν και στη ληστεία στο Κουκούλι δεν είναι ο Παλαιοκώστας, αφού τα κλοπιμαία έχουν τόση αξία;

Να μεταφέρουμε τις εικόνες σε ένα μεγάλο μουσείο θα είναι άσκοπο, αφού όλες οι εκκλησίες μας και τα άλλα μνημεία μας, όπως τα αρχοντικά είναι το ίδιο αξιόλογα.

Θα κουβαλήσουμε στο μουσείο και τα ξυλόγλυπτα, και τα αναλόγια και τα προσκυνητάρια και τους άμβωνες, αφού οι κακοποιοί, όπως έκλεψαν τις εικόνες μπορούσαν να κλέψουν και όλα αυτά, με ένα αλυσσοπρίονο να κόψουν ολόκληρα κομμάτια από το τέμπλο ή να πάρουν ολόκληρα τα αναλόγια τα προσκυνητάρια, τα μανουάλια κλπ.

Δηλαδή τι...; Να κάνουμε μια πρόταση να κουβαληθούν όλες οι εκκλησίες σε ένα οικόπεδο στα Γιάννενα ή σε έναν κάμπο έξω από τα Γιάννενα και εκεί, αφού τις μεταφέρουμε να τις φυλάμε; Δεν γίνονται αυτά.

Τι πρέπει να γίνει λοιπόν;

Λίγα από όλα. Και η αστυνομία θα λάβει τα μέτρα της και η αρχαιολογία τα δικά της, όπως και η εκκλησία και πρώτα να θεραπευτούμε εμείς από την αρρώστια που κατατρώνει χρόνια την φυλή μας και την λέμε αδιαφορία.

Να γίνουμε εμείς φύλακες των θησαυρών μας. Αν βλέπουμε κάτι ύποπτο κάποιους να γυρίζουν δήθεν άσκοπα γύρω από τα μνημεία μας, και υποπτευόμαστε κάτι, να το καταγγέλλουμε αμέσως, ή τουρίστες είναι αυτοί, ή καλόγερος, ή εργάτης, ή οποιοσδήποτε άλλος.

Να υπάρχει ένα τηλέφωνο στην αστυνομία που να λειτουργεί νύχτα μέρα και να καταγγέλλουμε κάθε ύποπτη κίνηση και αν δούμε ότι υπάρχει αδιαφορία να παίρνουμε και ένα δεύτερο τηλέφωνο άμεσης ανάγκης ας πούμε το 100 και να ζητήσουμε επείγοντως να μας συνδέσει με την Ασφάλεια. Τώρα αν και η Ασφάλεια αδιαφορήσει, τότε τι να κάνουμε; Είμαστε άξιοι της τύχης μας.

Ένας πικραμένος Κουκουλιώτης

Γιάννης Βακάμης

Δραστηριότητες του Μορφωτικού Συλλόγου Καβαλλαρίου

Το Σάββατο του Αγίου Θεοδώρου, 20 Φεβρουαρίου 2010, μετά τη λειτουργία στο γραφικό εξωκλήσι του εορτάζοντος Αγίου όλοι οι χωριανοί πρόθυμοι και σύσσωμοι μαζευτήκαμε στην αίθουσα του Πνευματικού μας Κέντρου και κόψαμε τη Βασιλόπιτα του 2010.

Το φλουρί έμεινε απαραίτητο στο ταψί, επικολημένο στο συνήθως εναπομείνων υπόστρωμα και το αφιερώσαμε στην Αγία Τριάδα.

Την κοπή πραγματοποιήσε ο Κωνσταντίνος Θάνος, ο διά βίου βλάμης των γάμων του χωριού και σύμβολο πλέον της τυπικής μας παράδοσης και δυστυχώς με βεβαρημένη την υγεία του πλέον. Με τον τρόπο αυτό ο σύλλογος θέλησε να τιμήσει την προσωπική του ιστορία που έγραψε στο χωριό και εν ευθέτω χρόνω να κάνει το κάτι

Επιτυχίες Ζαγορισίων

ΕΥΓΕ ΠΟΠΗ!

Στο πανελλήνιο πρωτάθλημα εφήβων-νεανίδων που διεξήχθη στις 20 Φεβρουαρίου 2010, ημέρα Σάββατο, η Παπιγκιώτισσα αθλήτρια του Τζούντο **Καλλιόπη (Πόπη) Μπίτου** κατέκτησε το χάλκινο μετάλλιο.

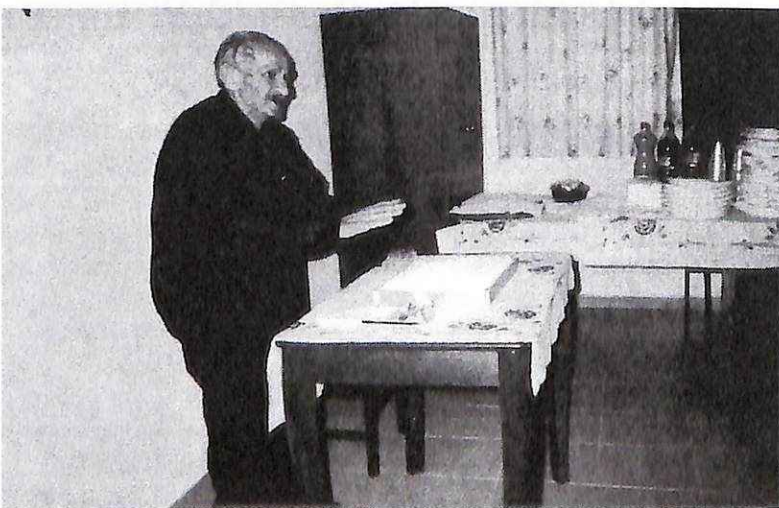
Η χάλκινη Πόπη Μπίτου με τον προπονητή της Μπάμπη Ζάραγκα

Η Πόπη είναι μαθήτρια της Β' Τάξεως του Λυκείου Ανατολής και ανήκει στο δυναμικό του αθλητικού Συλλόγου Νικηφόρος Ανατολής. Είναι το τέταρτο παιδί της δυναμικής οικογένειας του Αθανασίου και της Καλυψούς Μπίτου.

Θερμά συγχαρητήρια Πόπη για την σημαντική σου επιτυχία. Σου ευχόμαστε να συνεχίσεις τις επιτυχίες σου και να ικανοποιήσεις τις επιθυμίες σου. Πολλά συγχαρητήρια ανήκουν και στους γονείς της αθλήτριας που βοηθούν και συμπαρίστανται στις προσπάθειες και επιθυμίες της κόρης τους.

Τους έκανες υπερήφανους με τις επιτυχίες σου καθώς και εμάς που σε αγαπούμε.

Με πολύ αγάπη
Δημ. Γκέκης

περισσότερο.

Προσφέρθηκε λουκούμι, κρασί, αναψυκτικά και μπουφές.

Τελειώνοντας θέλω να τονίσω πως για τα εγκαταλειμμένα χωριά μας και η πιο απλή εκδήλωση απο-

τελεί σημαντική μέρα γι' αυτούς που φυλάνε Θεριοπύλες.

Χρόνια πολλά και υγεία σ' όλους τους χωριανούς μας όπου κι αν βρίσκονται.

Εκ του συλλόγου

Στερνό αντίο στον Φάνη Τουλούπη

«... Ήσουν και μένεις μόνος
κάθε συνάφεια τεντώνει τόξο που σου σαΐτευει
και την καρδιά και τ' όνειρο.
Γράφεις το βιβλίο της ειρήνης με το αίμα σου
και όλα σχέδια που τα σαρώνουν
τυφώνες και κατακλυσμοί αρχέγονοι.
Γεννήθηκες και μένεις έρημος...».

Φάνης Τουλούπης

Κανένας θάνατος δεν είναι μια απλή φυσική απώλεια. Ιδιαίτερα όμως ο θάνατος του Φάνη Τουλούπη, για όσους τον γνώρισαν και πιο πολύ για τους πλέον κοντινούς, δεν ήταν ένας θάνατος, αλλά πολλοί θάνατοι μαζί. Τη μέρα της φυσικής του απώλειας, έφυγε μαζί του και ό,τι πολυσήμαντο σήμαινε για όλους μας: Έφυγε, πριν απ' όλα, ο αριστούχος όλων των αναμετρήσεων, αφού ακύρωσε στην πράξη το σχεδόν «αξίωμα» που ήθελε –και θέλει– οι οικονομικά ανίσχυροι να μένουν και πνευματικά ανίσχυροι. Έφυγε ο ξεναγός των πιο δύσβατων μονοπατιών της σκέψης. Έφυγε μαζί του ο αριστούχος Δάσκαλος. Ο Δάσκαλος με Δ κεφαλαίο που είχε υποτάξει την επιστήμη στην υπηρεσία του μαθητή. Και ιδιαίτερα του ανίσχυρου μαθητή. Έφυγε ο φανατικός υποστηρικτής του απόλυτου στην αδιαπραγμάτευτη λογική ότι αν δεν αγωνιστείς για το ανέφικτο δεν θα κατακτήσεις ούτε και το εφικτό. Έφυγε ο μαχητής των εμπροσθοφυλακών και των ριψοκίνδυνων αγώνων. Στη βάση του ότι οι πολλοί ξέρουν καλύτερα από τους λίγους, έστω και ειδικούς, έφυγε μαζί του ο ακραιφνής και μαχητικός δημοκράτης, που ακόμη και σε καιρούς χαλεπούς και με προσωπικό κίνδυνο αρνήθηκε το υποτιμητικό καταφύγιο της βολικής σιωπής. Αφού στο μεταξύ, αυτοαναλώνόμενος διαρκώς, απαξίωσε μέχρι μηδενισμού το ιδιόκτητο και το εφήμερο, έφυγε ο εργασιομανής και ο **ασυμβίβαστος** μαχητής των ιδεών. Και έφυγε ακόμη ο ερευνητής και συγγραφέας, αφού στο μεταξύ απομνημείωσε, μακριά από τους προβολείς της δημοσιότητας, πολύτιμες μαρτυρίες και αφανή αρχέτυπα του παρελθόντος, ώστε να μην αφανιστούν από τη φθορά του χρόνου και να μείνουν δείγματα μίμησης για τους επερχόμενους. Και, με τη «Φωνή δεσμία», τη μόνη ποιητική συλλογή που εξέδωσε, και που ξεκινάει με το δηλωτικό στιγμιότυπο «**κι οι πολίτες χάθηκαν στην έρημο**», έφυγε μαζί του και ένας ευαίσθητος ποιητής: ολιγογράφος, χαμηλόφωνος και, υπό τον αυστηρό έλεγχο μιας σουρντίνας, βαθύτατα εξομολογητικός και πικραμένος. Έφυγε ένα ήθος.

Για μας τους εναπομείναντες που, ακόμη και όταν βρεθήκαμε, χωρίς επιλογή μας, μακριά, αλλά ποτέ απόμακρα, απομένει ως ελάχιστο χρέος η μνήμη: Χρέος επιτακτικό ιδιαίτερα σήμερα στους οργισμένους καιρούς που ζούμε. Σε έναν κόσμο που θριαμβεύει η ευτέλεια ενώ ευτελίζεται το απόλυτο, που επιπλέουν οι ασήμαντοι ενώ απαξιώνονται οι σημαντικοί, σε έναν κόσμο που όλα έχουν την ανταλλάξιμη τιμή τους εκτός από την ιδέα, το όραμα και τη θυσία. Σήμερα, που στην ιλιγγιώδη φρενί-

τιδα των αλλεπάλληλων αλλαγών απωλέσαμε και το τελευταίο ίχνος του διαρκούς και του ουσιώδους. Που το διαρκώς εναλλασσόμενο εφήμερο καταβροχθίζει το διαρκές και διαχρονικό. Που η ατομική ηδονοθηρία καταληστεύει καθημερινά κάθε υπόλοιπο συλλογικής σωτηρίας. Που οι αξίες της αλληλεγγύης και του αλτρουισμού και πάνω από όλα η αξία της θυσίας έχουν καταποντιστεί στον Καιάδα του ατομικού συμφέροντος. Σήμερα, ακριβώς, που βεβαιωμένα πλέον διαλεγόμαστε με το αβέβαιο, ενώ η απειλή μας περισφίγγει από παντού, το επιτακτικότερο χρέος της μνήμης μας είναι να εμποδίσουμε το θάνατο εκείνων των αξιών που αντιπροσώπευε ο Φάνης Τουλούπης. Και να τις καταστήσουμε οδοδείκτες για τη σωτήρια έξοδό μας από την κρίση.

Και μαζί να διασώσουμε για τους επερχόμενους την ελπίδα ότι υπάρχει ακόμη ελπίδα.

Οι επιζώνες συνοδοιπόροι
Α.Λ. Σ.Σ.

Μνήμη

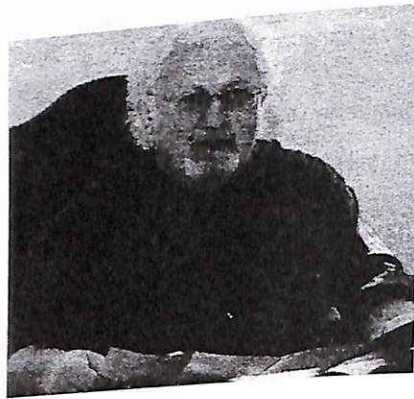
Κάποτε δυο χέρια μύρωναν τον ύπνο
έφεγγαν μες τη νύχτα
γέμιζαν παιδικές φωνές τους δρόμους
που κάτω απ' το χαμόγελο των κουρασμένων μάκραιναν
για να καλπάζουν άλογα χιονόλενκα.

Τώρα
που σταυρωμένα μαύρο σύννεφο τα πήρε
κι η μοναξιά σαν κάμπια λαιμάργη
και της φωνής τα φυλλαράκια αφανίζει
τώρα
που αμφίβια ξεσταίνουν τις κοιλιές
στο ρημαγμένο σώμα της ελπίδας
έμαθε ποια αγχόνη ανελέητη
πύργωναν μέσα του κείνα τα χέρια
–δυο κλώνι αφως έστω δυο κλώνια–
για την μικρή τη μνήμη
τη μετέωρη
την άταφη.

(Από την ποιητική συλλογή του Φάνη Τουλούπη
«Δεσμία Φωνή»)

ΑΥΤΟΙ ΠΟΥ ΕΦΥΓΑΝ

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΟΣ

Ο αγαπητός φίλος των Καπεσοβιτών έφυγε στα 59 χρόνια του. Η επάρατος έκοψε το νήμα της ζωής του. Το Σάββατο 13/2/10 εξεδήμησε και κηδεύτηκε στο Α΄ Νεκροταφείο Αθηνών στις 16/2/10. Δεν προφτάσαμε να στείλουμε λίγο χώμα Καπεσοβίτικο. Απ' όταν τοποθετήθηκε Διευθυντής της 8ης Εφορείας Βυζαντινών Αρχαιοτήτων Ιωαννίνων, πέρα απ' τα υπηρεσιακά του καθήκοντα, άρχισε να συγκε-

ντρώνει στοιχεία και υλικό για τους Καπεσοβίτες ζωγράφους και όχι μόνο. Ξεκίνησε με ανακοινώσεις σε επιστημονικά συνέδρια και περιοδικά, ώσπου συγκέντρωσε αρκετό υλικό και ωρίμασε η ιδέα της διδακτορικής διατριβής. Πλήθος επισκέψεων στα Καπέσοβο. Επιστημονική καταγραφή και αποτύπωση των δυο εκκλησιών μας, που ιστορήθηκαν από την οικογένεια των Καπεσοβιτών ζωγράφων «Μπογάδων». Ξεκούραση στον ίσκιο της πλατάνου με τσιπουράκι και ανάλαφρη κουβέντα και ξανά δουλειά. Ο Δημήτρης περπάτησε όλο τον νομό Ιωαννίνων και όχι μόνο, ώσπου να συγκεντρώσει ικανά στοιχεία και υλικό για το έργο των ζωγράφων. Είχα την τύχη να τον γνωρίσω και να τον βοηθήσω για λίγα ιστορικά στοιχεία της περιοχής μας και για την κατάρτιση του οικογενειακού δέντρου των ζωγράφων. «Χωροταξική και ιστορική γνωριμία με το Καπέσοβο» γράφει ο ίδιος.

Έφυγε για την Αθήνα και ανέλαβε Διευθυντής του Βυζαντινού και Χριστιανικού Μουσείου, χωρίς να εγκαταλείψει το σκοπό του. Μας επισκέπτονταν συχνά μέχρι την ολοκλήρωση της μελέτης του. Την εργασία του αυτή εκτίμησε η Φιλοσοφική Σχολή Ιωαννίνων και η μελέτη του εγκρίθηκε ως διδακτορική διατριβή, με συμμετοχή και του καπεσοβίτη καθηγητή της Φιλοσοφικής κ. Γεωργίου Παπαγεωργίου. Το 2001 η διατριβή τυπώνεται σε βιβλίο απ' το Ταμείο Αρχαιολογικών Πόρων του Υπουργείου Πολιτισμού με τίτλο «Προσέγγιση στο έργο των ζωγράφων από το Καπέσοβο της Ηπείρου». Το έργο του Δ. Κωνσταντίου αποτελεί τεράστιο κομμάτι της ιστορίας του Καπεσόβου και πολύτιμο απόκτημα. «Η διατριβή του για τους Καπεσοβίτες ζωγράφους ήταν αναντίρρητα όχι μονάχα καινοτόμος ως προς τη θεματική της, αλλά συνέβαλε σημαντικά στη μελέτη και την προσέγγιση της θρησκευτικής τέχνης και της πολιτισμικής ιστορίας του 18ου και 19ου αιώνα», γράφει η Δρ Ελένη Κοτζαμοπούλου, αρχαιολόγος, στον Ηπειρ. Αγώνα της 17/2/10. Και η τύχη του Καπεσόβου ευοίωνη. Το 2003 η αθηναϊκή οικογένεια Γιαννούλη παραχωρεί, για αξιοποίηση στον ΔΗΜΟ ΒΟΛΟΥ - ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ ΒΟΛΟΥ, τμήμα συλλογής ανθιδόλων. Το ΔΗΚΙ τα συντηρεί και τα καταγράφει και το 2004 εκδίδει βιβλίο με τίτλο «Εκ Χιονιάδων σπουδές και ανθιδόλα». Στο βιβλίο γίνεται σαφής αναφορά στους Καπεσοβίτες ζωγράφους, αφού οι δυο αγιογραφικές ομάδες συνυπάρχουν και πιθανώς να συνδέονται με δεσμούς αίματος. Έτσι το βιβλίο του Δημήτρη Κωνσταντίου, που προανέφερα, αποδεικνύεται πολύτιμο εργαλείο στην αξιοποίηση των ανθιδόλων. Από τούτες τις γραμμές εκφράζω τα θερμά μου συλλυπητήρια στη χήρα του Βιολέτα και στα παιδιά του. Μεταφέρω και την λύπη των Καπεσοβιτών, στις καρδιές των οποίων ο Δημήτρης ζει και η μνήμη του θα υπάρχει αιώνια χαραγμένη στο χωριό μας. Δημήτρη σ' ευχαριστούμε για όσα πρόσφερε στο Καπέσοβο και στην επιστήμη.

Απόστολος Ντιναλέξης

ΝΙΚΟΣ ΠΑΝΤΖΙΟΣ

ΦΡΑΓΚΑΔΕΣ. Στις 24 Φλεβάρη στα Γιάννενα ύστερα από την επί ένα χρόνο πάλη με την επάρατο πέθανε ο **Νίκος Πάντζιος**.

Με καταγωγή από τον πατέρα του Φώτη από τον Παχυκάλαμο Άρτας και από την μητέρα του Μαρίκα Μάιπα από τις Πάδες Κόνιτσας νυμφεύτηκε την χωριανή μας Φρόσω, κόρη του Τάκη Καλύβα και της

Λένκως Φανίκα και απέκτησαν τρεις γιους. Εκτός από την μπουτίκ ανδρικών ενδυμάτων που διατηρούσε στα Γιάννενα πριν από μια δεκαετία περίπου στην είσοδο του χωριού μας έκτισαν τον γνωστό Ξενώνα ΠΕΤΡΩΤΟ κόσμημα και μοναδικό για το χωριό μας που δέχεται και εξυπηρετεί για διαμονή και φαγητό πελάτες από όλη την Ελλάδα κυρίως αλλά και από το εξωτερικό.

Παρά τις τόσες καλοσύνες του η μοίρα του δεν τον άφησε να χαρεί την πρόσφατη συνταξιοδότησή του αλλά κυρίως να καμαρώσει γαμπρούς τα τρία παληκάρια του και να δει εγγόνια από αυτούς που τόσο πολύ επιθυμούσε.

Στη μητέρα του, την γυναίκα του, τα παιδιά του καθώς και τα αδελφια του Γιάννη και Νικολέτα Πάντζου και Γιάννη και Ηλέκτρα Καλύβα τα θερμά μας συλλυπητήρια!

Βασίλης - Βούλα Λεοντίδη

ΕΛΙΣΣΑΒΕΤ Κ. ΒΑΡΖΩΚΑ

Τα μάθатаν; Χάθ'κι η Σαβούλα, η γυναίκα του Κώστου Βαρζώκα, του δασκαλου (επιθεωρητής συνταξιοδοτήθηκε). Έφκι η Σαβούλα, η μάνα της Άννας Βαρζώκα - Ντιναλέξη, της δασκάλας. Η Σαβούλα, η κοπέλα του Αντρέα Τόλογλου, του δασκαλου. Η αδερφή του Λόννη Τόλογλου, του δασκαλου. Η αγγονιά του Γιωργάκη Μπογά (Βογά) του παλιού δασκαλου. Η μεγάλη θεια του Αντρέα και του Οδυσσέα Τόλογλου, του δασκαλου και του καθηγητή. Έφυγε η Σαβούλα απ' το δασκαλοχώρι το Καπέσοβο.

Πάει, ορφάνεψα για δεύτερη φορά. Με μεγάλωσε!!! Εκεί, στο βιβλίο μου, στην αρχή, στην φωτογραφία που είμαι στην αγκαλιά της μάνας μου, δίπλα της κάθεται μια μαυροφορεμένη γυναίκα. Δεκαπέντε χρόνων κοπελίτσα είναι η Σαβούλα μας εκεί. Ποιος ξέρει ποιος γέρος ή μ'σκαίρος του σογιού μας είχε χαθεί, κι η Σαβούλα, μαζί με τις μεγάλες, κράταγε τα πρόποντα για τρία χρόνια. Είδαν κι έπαθαν να κάνουν τη Σαβούλα να μη κρατάει όλα τα πένθη του σογιού μας. Η κυραμάνη της η Αφροδίτη ήταν και δική μου κυραμάνη. Ήταν πάντα μέσα στο «έτο» πρέπ'. Στο **έτσι πρέπει** της Ζαγορίσιας γυναίκας.

Εκατό παρά δύο μήνες ήταν η Σαβούλα μας όταν μας άφκι και λαχταρούσα να πάω να κουβεντιάσουμε γκβέντες μι ζ'μί. Στα εκατό της ήθελε νάναι χρήσιμη, να μη μας λείπει παράστρατα, να μη τ'αχαθούμι σα γριά. Βλοημένα τα παιδιά της και τ' αγγόνια της, ο Κωστάκης της κι ο Γιαννάκης της.

Δεν ένοιωσε ότι ήταν άχρηστη. Της έπαιρναν -που λέμε- το ρώτημα για το κάθε τι κι εκείνη είχε πάντα τη σωστή ορμήγεια. Κουβεντιάζοντας μαζί της δεν ένοιωθες ότι κουβέντιαζες μ' έναν εκατόχρονο άνθρωπο, αλλά μ' έναν άνθρωπο που είχε γνώμη σωστή για ότι παρακολουθούσε στη βλοημένη τηλεόραση και στις εφημερίδες, που ήθελε νάναι κείνης της μέρας.

Η Σαβούλα μας ήταν το χαρακτηριστικό δείγμα της Ζαγορίσιας γυναίκας. Της γυναίκας του καθήκοντος και της προσφοράς και της φιλοξενίας. Ήταν εκείνο που ρωτούσαν οι παλιές τατούλες: «**α, μπουρ, είναι ψια φισοσούν η νύφ'**», δηλαδή ξέρει να φέρνεται σωστά στην κοινωνία, στα σόγια, στου ν'κουκυριό τ'ς. Κι η Σαβούλα μας ήξερε να φέρνεται σωστά από τη φιλοξενία του ταχυδρόμου του προπολεμικού ως το ζαλικώμα των πολεμοφοδιών, τότε το '40 και την παραχώρηση του φιλόξενου μαντζάτου της σ' όποιον είχε ανάγκη, σε ασθενείς και οδοιπόρους. Σαν όλους τους Ζαγορίσιους και κάτι παραπάνω έδωσε γιατάκι και φαί σε αξιωματικούς και φαντάρους, γιατί ως το χωριό της έφτανε τ' αυτοκίνητο το '40 κι από εκεί παραλάβαιναν τους τραυματίες μας. Βοήθησε αντάρτες του Ζέρβα όταν **αγκαλιάστηκαν** ΕΛΑΣ και ΕΔΕΣ στο Τσεπέλοβο κι είχαν τραυματίες, το φθινόπωρο του '43. Στο ματζάτο της στο Μπαρτζωκάτικο έφαγαν και ξαπόστασαν κι αντάρτες του εμφυλίου και στρατιώτες. «**Είνι πιδιά μανάδων**» έλεγε και δεν σήκωνε κουβέντα για το τι είσαι και τι είμαι. Πρώτα το πρέπ'.

Αγία τα χωματάκια της. Δεν ήθελε να φύγει με χιόνια και με λάσπες, αλλά έτσι έφυγε στις δέκα του Φλεβάρη. Κι αυτό της κλαίει η Αννούλα μου. «Βράχ'κις, μανούλα μ'», λέει και ματαλέει. Ακόμα είναι γλήγορα, παραπέρα θα τ'ς λείψ'.

Κούλα Τζαλαμακλή - Χατζηγιάννη

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΑΝΩ ΡΑΒΕΝΙΑ

Βαπτίσεις

– Ο **Μπάμπης Β. Ρούντας** και η **Σοφία Κούρου** βάπτισαν στις 28 Φλεβάρη του 2010 την κορούλα τους στην Ιερά Μονή Δουραχάνης και την είπαν **ΣΤΕΛΛΑ**.

Να τους ζήσει με υγεία, χαρά, ευτυχία και νυφούλα να τη χαρούν.

Συγχαρητήρια

– Η **Βιθή** του Γιώργου **Κατσάνη** και της Μανθούλας Χρ. **Γκιώκα** μπήκε στην πεντάδα των καλλιτεχνών του 2001 με δύο διακρίσεις, μία σαν όμορφο φυσικό πρόσωπο και η άλλη για τα υπέροχα μαλλιά της. Ακολούθησε καλλιτεχνική καριέρα και σήμερα την βλέπουμε σαν Τόνια στο καθημερινό σήριαλ του ΜΕΓΑ «Η ΖΩΗ ΤΗΣ ΑΛΛΗΣ».

Θερμά Συγχαρητήρια. Καλή Σταδιοδρομία και σ' ανώτερα...

Δέσποινα Γκερλέ - Μπίτσα

ΑΡΙΣΤΗ

Γεννήσεις

– Το ζεύγος **Θεοδόσης και Χριστίνα Τζιομάκα** που διαμένουν και δραστηριοποιούνται στην όμορφη Κέρκυρα, με χαρά υποδέχτηκαν στις 26/2/2010, τη νεογέννητη κορούλα τους.

Με μεγάλη χαρά υποδέχτηκαν την είδηση ο **παππούς Μιχάλης και η γιαγιά Λαμπρινή** από την Αρίστη, που μας ενημέρωσαν για το χαρμόσυνο γεγονός.

Θερμές ευχές απ' όλους μας, για τη νεογέννητη να είναι πάντα γερή και καλόμοιρη.

Στ. Συκ.

– Στον αγαπητό φίλο και από χρόνια συνεργάτη μας **Γιώργο Γέπη** και τη σύζυγό του **Χαρά Ζαρβάλα**, που στις 9 Μαρτίου αποχτήσαν τον πρώτο τους γιο στο Λουξεμβούργο όπου υπηρετούν ως εκπαιδευτικοί, ευχόμεσασε ολόψυχα να τους ζήσει.

«Το Ζαγόρι μας»

ΚΑΒΑΛΛΑΡΙ

Συγχαρητήρια

– Ο συγχωριανός μας **Ηλίας Γαλανός** εκλέχτηκε Πρόεδρος της Πανεπειρωτικής Ομοσπονδίας της Ευρώπης. Του ευχόμεσασε υγεία, δύναμη και επιτυχία στις προσωπικές προσδοκίες αλλά και στους στόχους του μεγάλου αυτού συνόλου των συνανθρώπων μας που προέρχονται απ' την ίδια πατρική γη και κυρίως να στέκονται πάντα άξιοι πρεσβευτές του αθάνατου ελληνικού στοιχείου και πνεύματος.

Θερμά συγχαρητήρια.

Θάνατοι

– Πέθανε και κηδεύτηκε στη Θεσσαλονίκη στα μέσα Νοεμβρίου η συγχωριανή μας **Ευφροσύνη**

στα Γιάννενα ο γάμος της **Ελένης Ι. Σιούλα** με τον **Απόστολο Ντάτση** από τα Γιάννενα. Να ζήσουν ευτυχισμένοι!

Βασίλης Σπύρου

ΛΑΪΣΤΑ

Θάνατοι

– Απεβίωσε στις 30 Δεκεμβρίου 2009 στη Λάρισα η **Χαρίκλεια Μαχά** κόρη της Σουλτάνας Βαγενά. Θερμά συλλυπητήρια στα παιδιά της Μιχάλη και Κων/να Μαχά.

Οικογένειες

Βεατρίκης & Γεωργίου Μέρτζιου

ΠΑΠΙΓΚΟ

Γεννήσεις

– Στο Βανκούβερ του Καναδά στις 19 Φεβρουαρίου του 2010 ο **Ντίνος Κουρής** και η σύζυγός του **Όλγα**, απέκτησαν το τέταρτο παιδί τους, ένα χαριτωμένο και υγιέστατο αγοράκι, να τους ζήσει.

Στον παππού Κίμωνα Μητσιαίδη και στη γιαγιά Αθανασία από το Πάπιγκο, ευχόμεθα το δισέγγονο να τους χαρίσει πολλές χαρές. Επίσης πολλές χαρές να χαρίσει στη γιαγιά Ευγενία και στον παππού Βαγγέλη Κουρή καθώς και στους γονείς της Όλγας.

Με αγάπη

Δάφνη-Δημήτρης

ΤΣΕΠΕΛΟΒΟ

Γεννήσεις

– Η **Άννα Μαρία** του Σωτήρη Βαγγελή και της Αρετής Χασκή και

ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ - ΔΩΡΕΕΣ

ΑΣΠΡΑΓΓΕΛΟΙ

– Στη μνήμη **Μάκης Ν. Κομπάρου**, αντί στεφάνου ο Φρίξος Τζιόβας κατέθεσε χρηματικό ποσό στον Πολιτιστικό Σύλλογο Ασπραγγέλων.

ΒΙΤΣΑ

– Η Αγαθόκλεια Βασδέκη εις μνήμην του συζύγου της **Αθανασίου Βασδέκη** προσέφερε χρηματικό ποσό διά τις ανάγκες του Ιερού Ναού Κοιμήσεως Θεοτόκου Κ. Βίτσας.

Η Εκκλησιαστική Επιτροπή Κ. Βίτσας ευχαριστεί θερμά.

Ευχαριστήριο

– Η Εκκλησιαστική Επιτροπή του Ι. Ν. Κοιμήσεως Θεοτόκου Κάτω Βίτσας ευχαριστεί θερμά τις οικογένειες **Κων/νου Γεωργίου Βασδέκη και Πέτρου Σωτ. Μπιροπέλη** για την μεγάλη τους προσφορά στον Ι. Ν. Κοιμ.

ο **Αποστόλης Παπαγεωργίου** έγιναν γονείς πρωτότοκου τρισχаритωμένου κοριτσιού στα Γιάννενα την Τρίτη 2 Φλεβάρη 2010. Να τους ζήσει με υγεία, χαρά, ευτυχία...

– Η **Χρυσούλα** του Βαγγέλη **Καψάλη** και της Ροδάνθης Τσιώλου και ο **Βασίλης Αραμπατζής** έγιναν γονείς πρωτότοκου υγιέστατου αγοριού στη Θεσσαλονίκη στις 10 Φλεβάρη του 2010. Να τους ζήσει με ευτυχία και χαρά.

– Ο παπα **Νίκος Καξήρας** και η πρεσβυτέρα **Σωτηρία Γκουθέλη** έγιναν πολύτεκνοι γονείς. Χάρισαν στην Παναγιώτα, στην Κων/να - Δημήτρα και στο Βαγγελάκη τους ένα υγιέστατο αδελφάκι στις 19 Φλεβάρη του 2010 στα Γιάννενα. Να τους ζήσει με χαρά, ευτυχία...

Βαπτίσεις

– Η **Λίνα Μπασλή** και ο **Βασίλης Μητίσιος** βάπτισαν το πρωτότοκο αγοράκι τους και του χάρισαν το όνομα του παππού **Γιάννης**. Να τους ζήσει με υγεία, χαρά, ευτυχία και στα στεφάνια του να χαρούν...

ΦΡΑΓΚΑΔΕΣ

Θάνατοι

– Ο 64χρονος **Νίκος Πάντζιος** αναπαύτηκε για πάντα στον Άγιο Νικόλαο Κοπάνων Ιωαννίνων την Πέμπτη 24 Φλεβάρη του 2010. Θερμά συλλυπητήρια στη σύζυγό του Ευφροσύνη το γένος Δημητρίου Καλύβα, στα παιδιά τους και όλους τους συγγενείς.

Δέσποινα Γκερλέ - Μπίτσα

Θεοτόκου Κ. Βίτσας.

Σημ. Όποιος από τους ενορίτες χωριανούς και όχι μόνον θέλει να βοηθήσει σχετικά με την εγκατάσταση συναγεμρού στον Ι. Ναό παρακαλούμε να επικοινωνήσει με τον εκκλησιαστικό επίτροπο Χριστόδουλο Παπαδημητρίου στα τηλέφωνα 26530-71461 και 26510-77025.

ΚΑΠΕΣΟΒΟ

– Στη μνήμη της **Ελένης Βασιλά** και για τις ανάγκες των ιερών ναών κατατέθηκαν στην Εκκλησιαστική Επιτροπή Καπεσόβου χρηματικά ποσά από τους: Σύνδεσμο Συν/χων Εκπ/κών Α/θμιας Εκπ., Ράπτη Δημήτριο, οικογ. Τσεκούρα Ιωάννη, Μάντζιου Χρήστου, Ράπτη Κλέαρχου, Ράπτη Πλάτωνα, Ράπτη Χρήστου, Ράπτη Ηλία.

Η Εκκλησιαστική Επιτροπή Καπεσόβου ευχαριστεί.

ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ - ΔΩΡΕΕΣ

ΚΑΠΕΣΟΒΟ

– Στη μνήμη της **Ελισσάβετ Βαρζώκα** και αντί στεφάνων κατέθεσαν χρηματικά ποσά στην Εκκλησιαστική Επιτροπή Καπεσόβου οι παρακάτω οικογένειες: Αποστόλου Ντιναλέξη, Κων/νου Οικονομίδη, Ανδρέα Τόλογλου, Νικολάου Καραβασίλη, Γεωργίου Καραβασίλη, Κων/νου Χατζηγιάννη, Αργυρώς Χατζηγιάννη, Ιωάννη Γκούρη, Ελένης Ζούκη, Χριστοδούλου Βαρζώκα, Αγγελικής Βαρζώκα, Βασιλείου Δασκαλοπούλου, Λάζαρου Ρηγανάτου, Δημητρίου Ντιναλέξη, Γαβριήλ Παπαναστασίου, Ανδρέα Σαρηγιάννη, Δημητρίου Τζιάφου, Αιμιλίου Σαρηγιάννη, Δημητρίου Τσολάκου, Βασιλείου Δαλκαβούκη, Στεφάνου Τζούφη, Κλεάρχου Ράπτη, Αναστασίας Ράπτη, Χρήστου Ράπτη, Πλάτωνα Ράπτη, Ηλία Ράπτη, Θωμά Ράπτη.

Η Εκκλησιαστική Επιτροπή ευχαριστεί.

– Ο κ. **Θωμάς Ράπτης** του Παύλου απ' τον μακρινό Καναδά έστειλε στην Εκκλησιαστική Επιτροπή Καπεσόβου χρηματικό ποσό για τις ανάγκες του οστεοφυλακείου, **στη μνήμη γονέων, αδερφών και λοιπών συγγενών.**

Η Εκκλησιαστική Επιτροπή ευχαριστεί.

ΚΟΥΚΟΥΛΙ

– Η Κάτια Νούλη-Βαΐτση προσέφερε στη Μονή Δουραχάνης το ποσό των 35 ευρώ, στη μνήμη της νονάς της **Άννας Γ. Τσουμάνη** και 35 ευρώ στη μνήμη της κουμπάρας της Ευθαλίας Χ. Ζήγου.

ΣΚΑΜΝΕΛΙ

– Με τη συμπλήρωση ενός χρόνου από το θάνατο της μητέρας του **Ευθάνας Πίππα**, ο γιος της Αναστάσιος Πίππας προσέφερε το ποσό των 100 ευρώ για τις ανάγκες της Εκκλ. Επιτροπής Σκαμνελίου.

ΦΡΑΓΚΑΔΕΣ

– Η οικογένεια Νέστωρα και Ειρήνης Κολούση προσέφερε 20 ευρώ αντί στεφάνου **εις μνήμη Νικολάου Πάντζιου** και 20 ευρώ **εις μνήμη των παππούδων** εις Ιερό Ναό Αγίου Δημητρίου Φραγκάδων.

– Η Μαριγούλα Πετρέλη - Φανίκα προσέφερε 50 ευρώ αντί στεφάνου στη **μνήμη Νικολάου**

Πάντζιου και 50 ευρώ στη μνήμη των **γονέων** της υπέρ Ι. Ναού Αγίου Δημητρίου.

– Η οικογένεια Νικολάου Σιατούφη αντί στεφάνου προσέφερε **εις μνήμη Νικολάου Πάντζιου** 30€ υπέρ Ι. Ναού Αγίου Δημητρίου.

– Η οικογένεια Ιωάννη Καλύβα κατέθεσε ποσό 25 ευρώ υπέρ **Ελευθερίας Καλάζη** και 25 ευρώ για **Στάθω Διαμάντη** υπέρ Ι. Ναού Αγίου Δημητρίου.

Ευχαριστούμε όσους χωριστούς και φίλους του χωριού μας κατέθεσαν χρηματικά ποσά στη μνήμη του αείμνηστου **Νίκου Πάντζιου.**

Η Εκκλησιαστική Επιτροπή

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

ΕΥΡΩ 60

Κωνσταντής Απόστολος
Στεργιοπούλου Ξενία
Παντελή Κατερίνα
Δήμου Γιαννούλα

ΕΥΡΩ 50

Τσίνης Νικόλαος
Μαλετσιόδη Ουρανία
Φανίκα Στέφανος
Βραζιτούλης Γεώργιος
Ράπτης Ηλίας
Εξάρχου Σωτηρία
Σπαθάκης Αριστείδης
Βαρκούμη Νίνα

ΕΥΡΩ 45

Μαβίδης Ιωάννης

ΕΥΡΩ 40

Αντωνίου Γεωργία
Νουτσόπουλος Κων/νος
Ράπτη Αναστασία

ΕΥΡΩ 35

Ζάκκας Κων/νος
Μαρνέλη-Μιχαήλ Λουκία

ΕΥΡΩ 30

Θεοδοσίου Γεώργιος
Στάρας Νικόλαος
Λεοντίδης Βασίλειος
Μποραζέλη Μαριάνθη

ΕΥΡΩ 25

Τόμος Κων/νος
Κοντοκάλης Βασίλειος
Κοντοκάλης Δημήτριος
Δαρδακούλη-Κοκκίνου
Σπιριδούλα
Σαρηγιάννη Ερμιόνη
Μαυδαλά Αριάδνη
Βαρζώκα Γεωργία
Βαρζώκα Αλεξάνδρα

ΕΥΡΩ 20

Τόμος Δημήτριος
Μητσιμάρχη Αδαμαντία
Καραμπά Ιοκάστη
Τσέπη-Ζουμπούλη Ιουλία
Αποστολίδης Κων/νος
Γιαννούση-Ζήση Πανδώρα
Κοντονάσιος Θεόφιλος
Βαρτζώκα Αγγελική
Θεοδωρίκα Ανδρονίκη
Μαντέλου-Μπουλτζάτη Αγλαΐα
Μπάμια Μερόπη
Λεοντίδης Γιάννης
Στεργίου Βασίλειος
Στεργίου Νίκος
Μάτσιας Χρήστος
Χατζοπούλου-Βαρδάκη Άννα
Τζόκας Ιωάννης
Ακονίδης Γρηγόριος
Κατσούρας Νικόλαος
Κλούμπας Γιάννης
Ντινούλης Βασίλειος
Τσουμάνης Κώστας
Κέντρος Νικόλαος
Φωτέτσιος Κων/νος
Βακάλης Φρίξος
Κοκορδάτος Παύλος
Νικολάτου Ιφιγένεια
Σκράπη Παρασκευή
Βασδέκης Όμηρος
Κολόμβου Άννα
Μπέλλος Νίκος
Ιωαννίδου Όλγα
Λιώτου Μαρίκα
Χατζηγιάννη Αγγελική
Στεφοπούλου-Βλαχοπούλου
Ισμήνη
Φίτσιος Χρήστος
Σουσιοπούλου Πελαγία

ΕΥΡΩ 15

Λιάρου Πελαγία
Τόλογλου Φιλομήλα

ΤΟ ΖΑΓΟΡΙ ΜΑΣ

Ιδρυτής:
ΚΙΜΩΝ ΚΥΡΙΑΖΗΣ
ΕΤΟΣ 1978

★

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ:

ΙΣΤΟΡΙΚΗ
ΚΑΙ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΗ
ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

ΕΚΔΟΤΗΣ - ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ:

ΤΖΙΟΒΑΣ ΒΑΣΙΛΗΣ
ΓΕΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ Ι.Λ.Ε.Ζ.

Η ΠΡΩΤΗ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΛΑΖΑΡΙΔΗΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ
ΛΑΜΠΡΙΔΗΣ ΣΤΑΘΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ
ΒΑΡΖΩΚΑΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ
ΓΙΑΝΝΑΚΟΣ ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ
ΤΖΙΟΒΑΣ ΦΡΙΕΟΣ
ΤΣΑΟΥΣΗΣ ΛΕΩΝΙΔΑΣ

★

ΣΥΝΤΑΣΣΕΤΑΙ

ΑΠΟ ΤΟ Δ. ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

ΓΚΕΚΗ ΔΗΜΗΤΡΙΟ
Πρόεδρος
ΝΤΙΝΑΛΕΞΗ ΑΠΟΣΤΟΛΟ
Α' Αντιπρόεδρος
ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΣΑΒΒΑ
Β' Αντιπρόεδρος
ΤΖΙΟΒΑ ΒΑΣΙΛΗ
Γεν. Γραμματέα
ΤΣΕΚΟΥΡΑ ΙΩΑΝΝΗ
Ταμία
ΚΥΡΙΑΖΗ ΚΑΛΛΥ
Μέλος
ΖΑΧΑΡΗ ΓΕΩΡΓΙΟ
Μέλος
Αριστίνδην μέλη:
ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ-ΔΟΥΒΛΗ ΕΛΕΝΗ
ΣΥΚΙΩΤΗΣ ΣΤΑΥΡΟΣ

ΤΑΚΤΙΚΟΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ

ΒΑΚΑΜΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ
ΚΙΚΟΠΟΥΛΟΣ ΜΕΝΕΛΑΟΣ
ΜΕΡΤΖΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ ΙΩΑΝΝΗΣ
ΡΕΜΟΥ-ΤΣΟΥΠΗ ΜΑΡΙΑ
ΣΚΟΥΡΤΗ ΕΛΕΝΗ
ΥΦΑΝΤΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

★

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ - ΕΙΣΦΟΡΕΣ

Περιοδικό «Το ΖΑΓΟΡΙ μας»

Σίνα 4 Ιωάννινα 454 44

και στο Μυροπολείο

ΚΑΛΛΥ ΚΥΡΙΑΖΗ

Λόρδου Βύρωνος 21

Τηλ. 26510 26266

Ιωάννινα 45444

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ

Εσωτερικού 20 ΕΥΡΩ

Εξωτερικού 40 ΕΥΡΩ

Εκτός Ευρώπης 50 \$ ΗΠΑ

ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΗ

ΡΟΥΛΑ ΕΥΘΥΜΙΟΥ

★

Τυπογραφεία:

Μ. ΔΟΥΒΑΛΗ - Π. ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

28ης Οκτωβρίου 41 (Στοά Καμπερή)

Τηλ. 26510 20544 - 26510 27845

Ιωάννινα 454 44

ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ ΣΤΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΜΑΣ

– Ο κ. **Βολογιαννίδης Χριστόφορος** 500 ευρώ.

– Η κ. **Άννα Βαρζώκα - Ντιναλέξη** χρηματικό ποσό, στη μνήμη των γονέων της **Κων/νου** και **Ελισσάβετ Βαρζώκα.**

– Η κ. **Νικολάου Ηλέκτρα** 20 ευρώ στη μνήμη του αγαπημένου της εξαδέρφου **Ηλία Σιούτη** από το Διπτόταμο Ζαγορίου.

– Στη μνήμη της **Χαρίκλειας Μαχά** αντί στεφάνου 50 ευρώ στην εφημερίδα «το Ζαγόρι μας» προσέφεραν οι οικογένειες **Βεατρίκης** και **Γεωργίου Μέρτζιου.**

– Η Πελαγία Σουσιοπούλου στη μνήμη του θείου της **Ιωάννη Σουσιόπουλου** 100 ευρώ.